

15 lat programu eTwinning

15

15 lat programu eTwinning

Redakcja merytoryczna: Monika Regulska

Redaktor prowadzący: Tomasz Mrożek
Korekta: Beata Kostrzewska

**Opracowanie graficzne,
skład i łamanie:** Artur Ładno
Projekt okładki: Dorota Zajączkowska
Druk: TOP DRUK Łomża

Wydawca: Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji
Krajowe Biuro eTwinning
Aleje Jerozolimskie 142a, 02-305 Warszawa
 www.frse.org.pl
 www.etwinning.pl | kontakt@frse.org.pl

© Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, Warszawa 2020

ISBN 978-83-66515-15-4

Publikacja bezpłatna

Projekt współfinansowany
w ramach programu
Unii Europejskiej Erasmus+

Publikacja sfinansowana ze środków Komisji Europejskiej. Publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autorów, Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w niej zawartość merytoryczną oraz za sposób wykorzystania zawartych informacji.

Więcej publikacji Wydawnictwa FRSE: www.czytelnia.frse.org.pl

Czasopisma i portale Wydawnictwa FRSE:

15 lat programu eTwinning

Szanowni Państwo,

w 2005 roku pierwsi nauczyciele utworzyli swoje profile na europejskim portalu programu eTwinning. Cele, jakie wówczas postawiła przed tym przedsięwzięciem Komisja Europejska, obejmowały tworzenie partnerstw oraz współpracę międzynarodową szkół w możliwie najbardziej przystępny i elastyczny sposób. Po piętnastu latach funkcjonowania programu wiemy na pewno, że jego efekty na stałe wpiszą się w historię współdziałania państw europejskich w obszarze edukacji.

Trudno porównać eTwinning z jakąkolwiek inną inicjatywą edukacyjną w Unii Europejskiej. Jego wyjątkowość polega na tym, że z biegiem czasu ewoluuje, a co za tym idzie zawsze odpowiada na potrzeby i wyzwania współczesnej edukacji. W program jest zaangażowanych już ponad 800 tys. nauczycieli z 44 krajów. Dołączają oni do eTwinningu nie tylko po to, by realizować projekty, ale także by się szkolić i rozwijać swoje kompetencje, poszukiwać inspiracji i innowacyjnych metod nauczania, być na bieżąco z nowymi technologiami stosowanymi w edukacji, i wreszcie – by funkcjonować w największej europejskiej społeczności nauczycieli online.

Jako założyciel Krajowego Biura eTwinning w Polsce miałem okazję uczestniczyć od samego początku w tym wspaniałym przedsięwzięciu. Nie sposób zapomnieć pierwszych projektów zrealizowanych przez polskich nauczycieli, docenionych również na poziomie europejskim. Od początku eTwinning cieszy się dużym zainteresowaniem – co roku w programie rejestrują się tysiące polskich użytkowników, dzięki czemu nasz kraj jest jedną z najliczniej reprezentowanych narodowości w tej inicjatywie. Zwieńczeniem osiągnięć eTwinningu w Polsce było wpisanie programu w 2017 roku do podstawy programowej dla nauczycieli języka obcego.

W Państwa ręce oddajemy przewodnik po bogatej ofercie eTwinningu. Zapraszamy do przesłania ciekawej historii programu, przedstawionej przez jego uczestników w tematycznych artykułach. Linia czasu czytelnie pokazuje ciągły rozwój programu – nowe elementy i ułatwienia oraz zwiększający się zasięg umożliwiają dopasowanie się do potrzeb użytkowników.

Pragnę podziękować wszystkim nauczycielom, którzy dotychczas dołączyli do eTwinningu. Wasza praca i Wasze sukcesy są dla nas największym źródłem satysfakcji, a także motywacją do dalszych działań. Gorąco dziękuję osobom, które wspierają społeczność eTwinning, dbają razem z nami o jej rozwój, a tym samym dokładają kolejne cegiełki do budowy nowoczesnej edukacji w Europie.

dr Paweł Poszytek
dyrektor generalny Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji

Spis treści

Geneza i cele programu eTwinning	8
Początki programu eTwinning	11
Kursy online	14
Konkurs „Nasz projekt eTwinning”	17
Sieć ambasadorów i trenerów eTwinningu	20
Seminaria międzynarodowe	24
Europejskie Nagrody eTwinning	27
Warsztaty rozwoju zawodowego	31
Europejskie Nagrody eTwinning – kategoria specjalna im. Marii Skłodowskiej-Curie	34
Ucząca się społeczność eTwinning	37
eTwinning Plus	39
Krajowa Odznaka Jakości eTwinning	42
eTwinning krajowy	45
Programowanie z eTwinning	48
eTwinning w podstawie programowej	51
Synergia z programem Erasmus+	54
Mobilne Centrum Edukacyjne i Akademia eTwinning	58
Teacher Training Institutes – uczelnie kształcące przyszłych nauczycieli	61
Odznaka Szkoły eTwinning	64

2007
Seminaria międzynarodowe

2008
Konkurs europejski - Europejskie Nagrody eTwinning

2009
Warsztaty doskonalenia zawodowego w Warszawie

2010
Europejskie Nagrody eTwinning - kategoria specjalna im. Marii Skłodowskiej-Curie

2006
Sieć Ambasadorów eTwinning

2013
1 000 Krajowych Odznak Jakości eTwinning

2006
Konkurs „Nasz projekt eTwinning”

2005
Inauguracja programu

2006
Kursy online

Home

Home

2014
eTwinning
krajowy

2011
Ucząca się
społeczność
eTwinning

2012
eTwinning
Plus

2017
eTwinning
w podstawie
programowej

2015
Dziesięciolecie
programu
eTwinning

2016
Kampania
„Programowanie
z eTwinning”

2020
Odznaka Szkoły
eTwinning
- 3 edycja

2017
Synergia
z programem
Erasmus+

2018
Mobilne
Centrum
Edukacyjne
i Akademia
eTwinning

2019
TTI - studenci

Geneza i cele programu eTwinning

Od 2005 roku eTwinning umożliwia szkołom prowadzenie wspólnych działań za pośrednictwem internetu i nowoczesnych narzędzi technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK). Łączy nauczycieli i uczniów z 44 krajów, którzy przez 15 lat zrealizowali ponad 300 tys. projektów, w tym prawie 35 tys. z udziałem polskich eTwinningów. Program eTwinning jest w Polsce niezwykle popularny. W jego ramach działa niemal 18 tys. szkół i 70 tys. nauczycieli – entuzjastów nowoczesnej edukacji.

15 lat programu eTwinning

Alicja Pietrzak

dyrektorka Biura Edukacji Szkolnej i Młodzieży
oraz Europejskiego Korpusu Solidarności
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Program eTwinning zainaugurowano w roku 2005, a jego ideą było zupełnie nowe podejście do międzynarodowej współpracy szkół. Dziś, po 15 latach, nadal spełnia swoją funkcję, wpisując się w najnowsze trendy i kierunki polityki oświatowej. Istotna rola eTwinningu wynika z szerokiego kontekstu integracji europejskiej oraz z zapisów traktatowych, strategii oraz decyzji umożliwiających współpracę państw członkowskich Unii Europejskiej, a także włączenie do niej państw trzecich. Nadrzędnym celem tego współdziałania jest przede wszystkim budowanie potencjału gospodarczego w Europie, a także poprawianie warunków pracy i standardu życia mieszkańców. Wieloletnie doświadczenia w integracji europejskiej pokazują, że takie założenia są możliwe do realizacji tylko wtedy, gdy we wspólne działania włączani są uczniowie już na najniższych szczeblach edukacji.

Regulacje dotyczące współpracy europejskiej w obszarze edukacji szkolnej zapisano w Traktacie

z Maastricht z 1992 roku. Na ich podstawie utworzono program Socrates, którego częścią była akcja Comenius, poświęcona edukacji szkolnej. Od tamtej pory międzynarodowa współpraca szkół zajmuje ważne miejsce w kolejnych edycjach wspólnotowych programów edukacyjnych i szkoleniowych.

Milowym krokiem w rozwoju unijnej współpracy w zakresie edukacji szkolnej było przyjęcie strategii lizbońskiej (marzec 2000 roku), która zakładała, że do roku 2010 Unia Europejska stanie się najbardziej konkurencyjną gospodarką opartą na wiedzy. Jednym z głównych celów tego dokumentu było stworzenie społeczeństwa informacyjnego. Dążenie to znalazło swój wyraz m.in. w programie eLearning (lata 2004–2006)¹ oraz eTwinning, który pierwotnie wchodził w jego skład,

¹ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2318/2003/WE z dnia 5 grudnia 2003 r. zatwierdzająca wieloletni program (2004–2006) na rzecz efektywnego wprowadzania technologii informacyjno-komunikacyjnych w systemach edukacji w Europie (program eLearning).

a następnie stał się jednym z komponentów programów „Uczenie się przez całe życie” (lata 2007–2013)² i Erasmus+ (lata 2014–2020)³.

Celem utworzenia programu eTwinning było dostosowanie się do wymogów współczesnego świata. Każdy, kto chce stawić czoła wyzwaniom XXI wieku, odgrywać znaczącą rolę w społeczeństwie i w pełni korzystać z potencjału cyfrowej rzeczywistości, musi ciągle zdobywać i doskonalić umiejętności w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK). W programie cel ten przekłada się na konkretne działanie – czyli zachęcanie szkół w Europie do tworzenia partnerstw i projektów z wykorzystaniem różnego rodzaju mediów elektronicznych. eTwinning ułatwia doskonalenie zawodowe nauczycieli, rozwijanie kompetencji technicznych, językowych czy interkulturowych uczniów oraz kadry pedagogicznej, a także przyczynia się do uatrakcyjnienia programu nauczania i wprowadzenia do niego wymiaru europejskiego.

W ramach programu Erasmus+ wspierane są narzędzia spójne z celami strategii „Europa 2020” i jej inicjatyw przewodnich (Mobilna młodzież, Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia) oraz z zapisami strategicznych ram europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia („ET 2020”). Program zakłada zwiększenie zakresu i intensywności europejskiej współpracy szkół oraz mobilności kadry szkolnej i uczniów. Ma to służyć wzmocnieniu kluczowych kompetencji, promowaniu kompleksowego podejścia do uczenia się i nauczania języków obcych, ugruntowaniu profilu zawodów nauczycielskich, zwiększeniu zainteresowania przedmiotami ścisłymi, przeciwdziałaniu wczesnemu kończeniu nauki oraz rozwiązywaniu problemów uczniów z grup defaworyzowanych.

Dzięki ofercie Erasmus+ i eTwinning nauczyciele i uczniowie mogą tworzyć oraz realizować projekty międzynarodowe, odbywać edukacyjne wyjazdy

zagraniczne i bezpiecznie współpracować za pośrednictwem narzędzi elektronicznych. Takie działania przyczyniają się do zwiększenia wiedzy, umiejętności i kompetencji, przynosząc korzyści zarówno pojedynczym osobom, jak i całym instytucjom. Ich rezultaty można obserwować na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym. W perspektywie długofalowej programy Erasmus+ i eTwinning przyczyniają się do budowania wzrostu gospodarczego, ułatwiają równy dostęp do nowoczesnej edukacji i wspierają włączenie społeczne w Europie oraz poza jej granicami. Ma to odzwierciedlenie także w liczbach. Od 2014 roku z programu Erasmus+ skorzystało już prawie 50 tys. uczniów i nauczycieli, a od początku działania eTwinningu na europejskim portalu zarejestrowało się niemal 70 tys. polskich nauczycieli, którzy efektywnie wykorzystują możliwości technologii informacyjno-komunikacyjnych w edukacji.

Sukces programów Erasmus+ i eTwinning sprawił, że Komisja Europejska planuje zwiększyć ich zasięg w kolejnej edycji, przewidzianej na lata 2021–2027. Pojawi się więcej możliwości i środków finansowych. Uproszczone zostaną procedury programu Erasmus, dzięki czemu łatwiej będą mogli z niego skorzystać nowi, mniej doświadczeni wnioskodawcy, a osoby defaworyzowane będą szerzej włączane. Zakłada się też wyrównanie liczby wymian uczniowskich w szkołach do liczby wymian studentów – w sektorze edukacji szkolnej dominować będą projekty mobilności uczniów i nauczycieli. W tym kontekście program eTwinning nabierze jeszcze większego znaczenia, umożliwiając kontynuację projektów współpracy szkół oraz realizację działań komplementarnych do wyjazdów zagranicznych uczniów i nauczycieli. Dzięki temu obie inicjatywy będą kompleksowo działały na rzecz poprawienia jakości kształcenia i umiędzynarodowienia szkół. Twórcy programu eTwinning mogą mieć powody do satysfakcji – ich idea nieustannie się rozwija i zwiększa swój zasięg, zamieniając się w najbardziej popularne narzędzie współpracy szkół w Europie.

² Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1720/2006/WE z dnia 15 listopada 2006 r. ustanawiająca program działań w zakresie uczenia się przez całe życie.

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1288/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające „Erasmus+”: unijny program na rzecz kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu oraz uchylające decyzje nr 1719/2006/WE, 1720/2006/WE i 1298/2008/WE.

Początki programu eTwinning

Początki działalności eTwinningu to intensywna praca i nieustanny rozwój. Program przez cały czas ewoluował – pojawiały się udogodnienia dla nauczycieli i uczniów, nowe możliwości – coraz szerzej otwierając szkolne okna na świat.

Zaangażowanie i entuzjazm uczestników przełożyły się na wyniki. Po 10 latach w społeczności działało 6,3 tys. polskich szkół i ponad 37 tys. nauczycieli, którzy wraz z uczniami zrealizowali 16 tys. projektów. Przez ten czas zalogowali się na platformie ponad 900 tys. razy i wysłali za jej pośrednictwem 352 tys. wiadomości.

Polskie Biuro eTwinning zorganizowało 1154 warsztaty, podczas których szkoliło się 24 870 nauczycieli. Certyfikaty ukończenia kursów online otrzymało 12 273 uczestników, a 463 eTwinnersów wzięło udział w wyjazdach zagranicznych. Wręczono również 1574 Krajowe Odznaki Jakości eTwinning!

Pierwsze dokładne podsumowania programu, przeprowadzone po dekadzie jego funkcjonowania, pokazały jakie efekty potrafią przynieść działania oparte na entuzjazmie i zaangażowaniu nauczycieli skupionych na wsparciu uczniów oraz własnym rozwoju.

Marzena Zabiegała

ambasadorka eTwinning i przedstawicielka
Kuratorium Oświaty w województwie śląskim
Kuratorium Oświaty w Katowicach

Powiedz mi, to zapomnę. Naucz mnie, to może zapamiętam. Zaangażuj mnie, to się nauczę” – ta sentencja Benjamina Franklina nieodłącznie kojarzy mi się z eTwinningiem. Zarówno z nauczycielami, jak i uczniami. Podsumowując pierwsze lata programu, dodałabym jeszcze hasła: ewolucja, kreatywność, doskonalenie i wsparcie procesu edukacyjnego.

Pamiętam inauguracyjne spotkanie w 2005 roku, połączone ze szkoleniem dla pracowników kuratoriów oświaty, którzy mieli propagować ideę programu w swoich województwach. Wszystko wydawało się tak mało realne, szczególnie idea, że gdzieś w Europie jest jakiś nauczyciel, z którym w bliżej niesprecyzowanej przestrzeni będziemy wspólnie realizować projekt.

Początki nie były łatwe. Z pracownikami komputerowymi w szkołach nie było problemu, gorzej wyglądała kwestia dostępu do internetu. Nie wszędzie sieć działała bez zakłóceń. Nauczyciele przychodzili na szkolenia, wykazując duże zainteresowanie, chociaż niektórzy byli przerażeni widokiem komputerów. Większość z nich jednak bardzo chętnie podejmowała nowe wyzwania, a za takie trzeba było uznać projekty współpracy międzynarodowej, nie tak powszechne w szkołach jak obecnie. Podczas inicjalnych szkoleń skupialiśmy się przede wszystkim na pozyskaniu partnerów do współpracy, głównie drogą mailową. Fora partnerskie pojawiły się nieco później, stając się głównym kanałem poszukiwań.

W początkowych latach funkcjonowania eTwinning na stałe wpisał się w pejzaż edukacyjny. Program znalazł sympatyków w różnych typach szkół i placówek. Najwięcej zainteresowanych nauczycieli było w szkołach podstawowych i dawnych gimnazjach, ale wyzwanie z powodzeniem podjęli także wychowawcy przedszkolni. Najtrudniej do działań projektowych było włączyć kadre szkół ponadpodstawowych, głównie dlatego, że uczniowie z tych placówek byli (z racji wieku) bardziej niż współpracą online zainteresowani realnymi podróżami i spotkaniami z rówieśnikami, a także czekającymi ich egzaminami i studiami.

Najbardziej fascynuje mnie w programie jego ciągła ewolucja. Kolejne lata funkcjonowania eTwinningu odkrywały przed nauczycielami nowe możliwości

– np. szkolenia online umożliwiające doskonalenie kompetencji zawodowych, kampanie edukacyjne ułatwiające poznanie nowych technologii. eTwinning to już nie tylko realizacja projektów współpracy międzynarodowej – po kilku latach program znacznie się różnił od początkowych założeń. Przestał być tylko zapisem realizowanych projektów. Pojawiło się wiele nowych możliwości, związanych z funkcjonowaniem w dużej społeczności eTwinning, doskonaleniem zawodowym oraz działaniami okołoprojektowymi, dotyczącymi wzajemnej nauki i wymiany doświadczeń.

Najbardziej fascynuje mnie w programie jego ciągła ewolucja. Kolejne lata funkcjonowania eTwinningu odkrywały przed nauczycielami nowe możliwości – np. szkolenia online umożliwiające doskonalenie kompetencji zawodowych, kampanie edukacyjne ułatwiające poznanie nowych technologii.

Te możliwości dostrzegli także nauczyciele, co jest widoczne m.in. w projektach nagradzanych w konkursach polskich i europejskich. Ich uczestnicy tworzą grupy międzynarodowe i pracują wspólnie nad zaplanowanym rezultatem, co oznacza, że cel szkoleń został osiągnięty – pojawia się prawdziwa współpraca ponad granicami, a nie tylko prezentacja wytworów projektu na platformie TwinSpace.

W marcu 2013 roku poszerzył się zakres wyboru partnerów o kraje Partnerstwa Wschodniego (m.in. Ukrainę, Armenię i Gruzję). To stworzyło kolejne możliwości i spełniło oczekiwania wielu nauczycieli oraz uczniów. Największą i najbardziej wyczekiwaną modyfikacją było wprowadzenie do programu

możliwości realizacji projektów z partnerami z własnego kraju (2014 rok). To otworzyło drogę do społeczności eTwinning nauczycielom nieposługującym się językami obcymi.

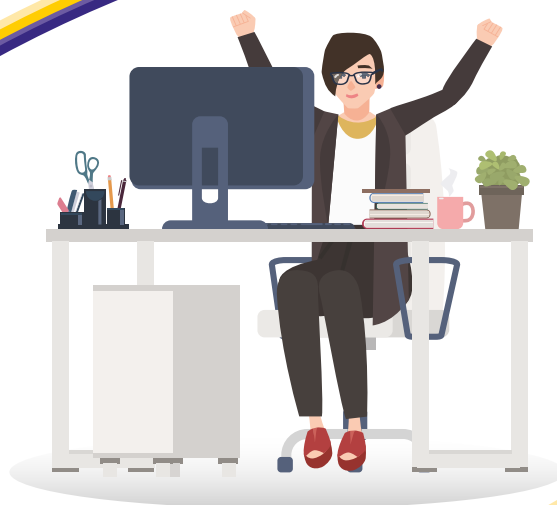
Ukoronowaniem pierwszych lat funkcjonowania eTwinningu była gala dziesięciolecia programu.

Czas pokazał, że w stale zmieniającym się świecie realizacja projektów współpracy międzynarodowej online ma ogromne znaczenie i daje realne możliwości rozwoju.

Odbyła się we wrześniu 2015 roku, a jednym z jej głównych celów było uhonorowanie osób, nauczycieli, szkół i instytucji zaangażowanych w promocję i realizację programu w Polsce. Przyznano 10 wyróżnień Top School of the Decade, 10 tytułów Top Ambassador of the Decade oraz 16 tytułów Przyjaciela eTwinning. Trafiły one do osób i instytucji, które od początku istnienia programu szczególnie aktywnie go wspierały. Miałam przyjemność znaleźć się w tym znakomitym gronie.

Po kilku latach funkcjonowania programu trzeba się było zastanowić, co dalej. Czas pokazał, że w stale zmieniającym się świecie realizacja projektów współpracy międzynarodowej online ma ogromne znaczenie i daje realne możliwości rozwoju. Dla zdecydowanej większości nauczycieli eTwinning to synonim lepszej i efektywniejszej edukacji, dzięki aktywnemu wykorzystaniu znajomości języków obcych oraz nowoczesnych technologii.

Kursy online

Bezpłatne kursy online realizowane na platformie Moodle pojawiły się w ofercie eTwinning w 2006 roku. Początkowo były to trwające miesiąc szkolenia dla nauczycieli rozpoczynających przygodę z programem, później pojawiła się oferta dla zaawansowanych użytkowników (np. szkolenia z narzędzi do wykorzystania w projekcie).

Zapotrzebowanie eTwinerów na tego typu informacje i nowe umiejętności, a także rozwój programu w kierunku utworzenia uczącej się nawzajem społeczności nauczycieli, doprowadziły do powstania w 2012 roku najpopularniejszych obecnie kursów online – cyklu „Tydzień z...” – prezentujących różnorodne narzędzia TIK. Treść tych szkoleń jest dostosowywana do bieżących potrzeb odbiorców, którzy obecnie mogą wybierać spośród ponad stu dostępnych tematów.

Do dziś powstało już 2668 grup szkoleniowych, a kursy internetowe przez cały czas cieszą się dużą popularnością. Ukończyło je niemal 45 tys. nauczycieli, którzy zdobytą wiedzę wykorzystują zarówno podczas realizacji projektów, jak i w codziennej pracy dydaktycznej.

Adam Stępiński

trener kursów online, ambasador i trener
warsztatów komputerowych programu eTwinning
w województwie podkarpackim

Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Tarnobrzegu

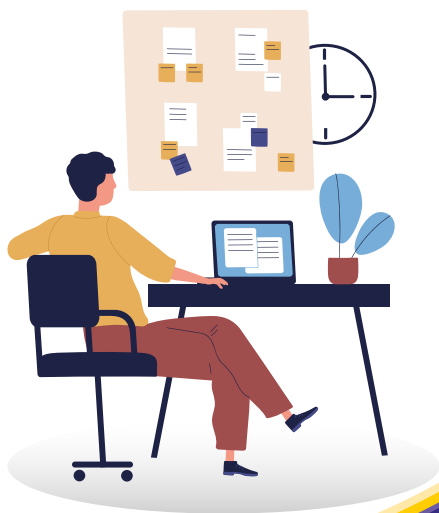
Jeśli ktoś zajrzy do zakładki „Szkolenia” na stronie eTwinning.pl, na pewno będzie zaskoczony ogromnym bogactwem i wielką różnorodnością oferty online dla nauczycieli. Proponowane kursy są zróżnicowane zarówno pod względem czasu trwania (dwa szkolenia miesięczne i dziesiątki tygodniowych), tematyki (prowadzenie projektu z partnerami z zagranicy, narzędzia informatyczne wspierające współpracę, programowanie, synergia między programami Erasmus+ i eTwinning itd.) oraz pomysłów na wykorzystanie nowoczesnych technologii podczas lekcji. Tak bogatej propozycji szkoleń dla nauczycieli w programie eTwinning nie ma żaden inny kraj europejski.

Pierwsze kursy w 2006 roku, które ukończyło 45 nauczycieli, spotkały się z dobrym przyjęciem. Szybko powstawały kolejne dotyczące popularnych i efektywnych narzędzi edukacyjnych. W 2019 roku swoje umiejętności w eTwinningowych szkoleniach

internetowych pogłębiało już ponad sześć tysięcy nauczycieli!

Prowadząc od wielu lat kursy online, a także pracując z nauczycielami podczas warsztatów eTwinning w terenie, spotkałem się z wieloma pozytywnymi opiniami na temat szkoleń internetowych. Uczestnicy doceniają możliwość podnoszenia kwalifikacji w dogodnym dla siebie momencie. Twierdzą, że wybór terminu wykonania przewidzianych zadań czy możliwość podzielenia ich na kilka części to ogromne zalety tej formy rozwoju zawodowego. Dla wielu z nich konieczność poświęcenia dłuższego czasu na udział w szkoleniu była czynnikiem blokującym. Elastyczność kursów online pozwala przezwyciężyć te trudności.

Uczestnicy doceniają również bogatą ofertę szkoleń, które z jednej strony pomagają im w prowadzeniu międzynarodowych projektów, z drugiej – rozbudowują zasób ich metod i form pracy z uczniami.

Dużą popularnością cieszą się kursy na temat obsługi konkretnych narzędzi informatycznych, programów online, a także te skierowane do nauczycieli poszczególnych przedmiotów (np. „TIK dla anglistów”). Ich uczestnicy otrzymują zestaw pomysłów na wykorzystanie aplikacji podczas zajęć w szkołach. Kursy są szczegółowo opisane na stronie internetowej eTwinning, użytkownicy mogą więc łatwo sprawdzić, które będą dla nich najbardziej przydatne.

Wszystkie szkolenia prowadzone są na platformie Moodle. Jest to bardzo wygodna przestrzeń do pracy. Użytkownicy mają do dyspozycji zgromadzone tam przewodniki, filmy instruktażowe i innego rodzaju materiały. Tutoriale są opracowane w sposób

Nauczyciele nie szukają rozwiązania problemu po omacku, tylko korzystają z wiedzy i doświadczenia pozostałych kursantów, przekazując sobie informacje na temat efektywnych metod pracy.

bardzo szczegółowy, przeprowadzają nauczycieli po wszystkich możliwościach danego narzędzia. Jeśli użytkownicy natrafią na jakieś trudności lub mają wątpliwości, mogą się zwrócić do trenera – zwykle doświadczonego i aktywnego zawodowo nauczyciela – który przez cały czas monitoruje ich pracę i służy wsparciem. Obecność trenera przyspiesza rozwiązanie problemu oraz zwiększa pewność siebie i komfort pracy uczestników szkoleń (szczególnie początkujących).

Co bardzo ważne, od wielu lat tradycją eTwinningowych kursów online jest wzajemna pomoc uczestników i wymiana sprawdzonych pomysłów oraz dobrych praktyk. Nauczyciele nie szukają rozwiązania problemu po omacku, tylko korzystają z wiedzy i doświadczenia pozostałych kursantów, przekazując

sobie informacje na temat efektywnych metod pracy. Takie działania tworzą przyjazną atmosferę podczas kursu, a także budują środowisko wsparcia, współpracy i wzajemnego nauczania. Ma to szczególne znaczenie dla eTwinningów stawiających pierwsze kroki w realizacji projektów.

Uczestnicy podkreślają, że ogromną zaletą szkoleń online jest to, że są one ciągle aktualizowane, a ich tematyka uwzględnia najnowsze technologie, najbardziej przydatne w edukacji. Trzeba zaznaczyć, że kursy są całkowicie bezpłatne (podobnie jak pozostałe formy doskonalenia zawodowego nauczycieli w eTwinning).

Wymienione zalety kursów online, w połączeniu z możliwością uzyskania certyfikatu, sprawiają, że oferta szkoleniowa jest bardzo popularna wśród nauczycieli. Coraz większa grupa użytkowników doskonali w ten sposób swoje umiejętności zawodowe.

Konkurs „Nasz projekt eTwinning”

Idea konkursu „Nasz projekt eTwinning” jest docenianie i promowanie najlepszych projektów jako przykładów i inspiracji dla kolejnych innowacyjnych inicjatyw na polu współpracy międzynarodowej. Od początku działalności programu nagrodzono aż 294 przedsięwzięcia. Informacje o nich można znaleźć w wydawanych co roku publikacjach z serii *Zwycięskie projekty w konkursie eTwinning*. W 2020 roku nagrody wręczono po raz piętnasty! W każdej edycji konkursu pojawiają się kategorie dodatkowe, obejmujące nowe obszary tematyczne, odnoszące się do najnowszych trendów czy tematów promowanych w danym roku przez Komisję Europejską. Niezmiennie pozostają kategorie wiekowe dla poszczególnych etapów kształcenia.

dr hab. inż. Elżbieta Gajek

jurorka w konkursie

„Nasz projekt eTwinning”

Uniwersytet Warszawski

Nagrody w konkursie „Nasz projekt eTwinning” po raz pierwszy przyznano w 2006 roku. Od tego czasu w szkole i w jej otoczeniu zmieniło się bardzo wiele: od struktury systemu oświaty, po urządzenia i serwisy cyfrowe dostępne dla uczniów i nauczycieli. Wielokrotnie aktualizowano podstawowe narzędzia komunikacji w projektach eTwinningowych, a sam program został wpisany do polskiej podstawy programowej dla nauczycieli języka obcego. Przebudowano także definicje kompetencji kluczowych.

Zmianie nie uległy jednak obszary współpracy nauczycieli w projektach zgłaszanych do konkursu: kultura dnia codziennego, kultura szkoły, historia i tradycje, lokalna kultura regionu i kraju, środowisko naturalne, sztuki plastyczne i muzyka, wiedza z zakresu różnych przedmiotów, współpraca wielojęzyczna i wielokulturowa. Są to tematy zintegrowane z programem nauczania. Od lat cechą charakterystyczną konkursu „Nasz projekt eTwinning” jest to, że nagradzane w nim projekty są często wyróżniane na poziomie europejskim.

Niezmiennie są także entuzjazm i kreatywność nauczycieli, którzy wprowadzają innowacje z udziałem partnerów zagranicznych, stwarzają naturalne warunki do komunikacji w językach obcych, kształcą w działaniu kompetencje kluczowe i międzykulturowe. Promują technologie cyfrowe jako realne narzędzia porozumiewania się i współpracy, a nie jako kolejne abstrakcyjne zagadnienia.

Wobec bardzo dużej liczby projektów prowadzonych z udziałem polskich szkół naturalne jest, że do konkursu zgłasza się tylko niewielka część z nich, a nieliczne uzyskują nagrody. Wszystkie zakwalifikowane przedsięwzięcia muszą jednak wcześniej uzyskać Krajową Odznakę Jakości eTwinning. To pierwszy etap, na którym nauczyciele – partnerzy w projekcie – otrzymują pozytywny sygnał o jakości swojej pracy oraz wskazówki do ewentualnych zmian i rozwoju. Następny krok, czyli przygotowanie opisu projektu, jego celów, etapów i wyników, daje wyjątkową możliwość samodoskonalenia zawodowego. We wnioskach konkursowych widać pogłębioną refleksję nad zrealizowanymi działaniami, w efekcie z roku na rok można dostrzec rozwój pomysłów i podejmowanych inicjatyw, a także korzystne

zmiany w podejściu do planowania i organizowania kolejnych projektów.

W ostatnich 15 latach mogliśmy zaobserwować rozwój wiedzy o technikach ewaluacji projektu. Obecnie autorki i autorzy projektów swobodnie posługują się narzędziami ewaluacji, dostosowując je do potrzeb odbiorców w różnym wieku. Przeprowadzają ocenę wewnętrzną, pytają o opinie uczniów, a często również ich rodziców. Wyciągają wnioski, na podstawie których udoskonalają swoje działania.

Kolejny obszar, w którym widać wyraźny postęp, to technologie informacyjne i komunikacyjne. Co roku pojawiają się nowe narzędzia i metody, a uczestnictwo w projekcie stymuluje nauczycieli do korzystania z nich w procesie edukacyjnym. Tutaj rola projektów eTwinningowych i konkursu jest ogromna – inicjatywy te zachęcają nauczycieli do indywidualnego doskonalenia zawodowego i wspomagają wprowadzanie nowoczesnych technologii do codziennych zajęć szkolnych.

Niezmiennie są entuzjazm i kreatywność nauczycieli, którzy wprowadzają innowacje z udziałem partnerów zagranicznych, stwarzają naturalne warunki do komunikacji w językach obcych, kształcą w działaniu kompetencje kluczowe i międzykulturowe.

Rozwija się także sam konkurs. W kolejnych edycjach pojawiają się nowe kategorie dodatkowe, które umożliwiają wybranie najlepszych działań lub projektów zorientowanych na konkretną tematykę, np. zmiany klimatyczne czy synergię programów eTwinning i Erasmus+. Mimo drobnych modyfikacji formuła oraz idea konkursu pozostały niezmiennie i nadal doskonale się sprawdzają.

Miałam zaszczyt przez wiele lat uczestniczyć w pracach jury konkursu. Za każdym razem wgląd w inicjatywy nauczycieli i uczniów sprawiał mi ogromną przyjemność, a dyskusje w gronie jurorów, często bardzo gorące, pozwalały na spojrzenie na każdy z ocenianych projektów z innej perspektywy. Bogactwo działań, innowacyjność metodologii, kreatywność w doborze narzędzi, różnorodność tematyki, a przede wszystkim ogromna kreatywność i zróżnicowanie zgłaszanych projektów nie tylko zadziwiały, ale też utrudniały ocenę. Członkowie jury często decydowali się na przyznanie nagród *ex aequo*, gdy nie mogli zdecydować, które z dwóch przedsięwzięć zasługuje na wyższe miejsce w konkursie. Za jedyną „negatywną” stronę konkursu można zatem uznać to, że jest zbyt mało miejsc na podium. Jury wielokrotnie chciało przyznać większą liczbę nagród i wyróżnień dla znakomych projektów, niestety, nagrodzenie wszystkich, którzy na to zasłużyli, nie zawsze było możliwe.

Piętnasta rocznica programu jest idealną okazją do złożenia gratulacji wszystkim uczestnikom konkursu „Nasz projekt eTwinning”. Oceniane przez nas przedsięwzięcia, nawet jeśli nie zostały nagrodzone, miały ogromną wartość dla uczniów, nauczycieli i społeczności szkolnej. Doceniamy kreatywność i zaangażowanie ich realizatorów, a także wytrwałość w poszukiwaniu coraz lepszych i ciekawszych sposobów nauczania we współpracy z innymi. Dziękujemy za Wasz wkład w rozwój systemu edukacji!

Życzę eTwinningowi zachowania wszystkiego, co dobre w formule konkursu, wielu inspirujących projektów oraz cennych nagród dla laureatów. Wielkie podziękowania należą się także kadrze Krajowego Biura eTwinning za coroczną znakomitą organizację konkursu, docenienie i promowanie wspaniałej pracy nauczycieli oraz przygotowanie wielu uroczystych gal wręczenia nagród, podkreślających osiągnięcia realizatorów najlepszych projektów edukacyjnych.

Sieć ambasadorów i trenerów eTwinningu

Ambasadorzy i trenerzy eTwinningu to doświadczeni, aktywni, innowacyjni nauczyciele, zaangażowani w rozwój edukacji, skoncentrowani na zapewnieniu swoim uczniom jak najlepszych materiałów, stosujący efektywne metody, inspirujący do kreatywnych i angażujących działań. Swoją życzliwością, otwartością i wsparciem zachęcili tysiące innych nauczycieli do odkrycia korzyści płynących ze współpracy online i wykorzystywania nowoczesnych technologii w edukacji.

Ambasadorzy i trenerzy są filarami społeczności eTwinning. Początkowo była to mała grupa, która rozrosła się do 86 osób. Wspierają program od 2006 roku – prowadząc warsztaty, ucząc korzystania z narzędzi TIK czy dzieląc się swoim doświadczeniem. Pomagają także w stawianiu pierwszych eTwinningowych kroków kolejnym nauczycielom, którzy chcą otworzyć swoje klasy na świat.

15 lat programu eTwinning

Dominika Tokarz

Krajowe Biuro Programu eTwinning
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Z względu na znaczenie i rolę, jaką w społeczności eTwinning odgrywają ambasadorzy, mówi się, że to właśnie oni budują fundament sukcesu programu. Są obecni niemal we wszystkich krajach, w których jest on realizowany, tworząc europejską, ciągle rozwijającą się sieć, która obecnie liczy ponad 1,5 tys. aktywnych członków. W Polsce w roku szkolnym 2019/2020 było aż 86 ambasadorów, co świadczy o rosnącej popularności eTwinningu w naszym kraju oraz o zaangażowaniu i entuzjazmie nauczycieli (jeszcze pięć lat temu było ich jedynie 33). Z roku na rok nie tylko przybywa ambasadorów, ale też osób, które chcą skorzystać z ich wsparcia.

W najszerszym ujęciu ambasadorzy zajmują się rozpowszechnianiem wiadomości o korzyściach płynących z uczestnictwa w programie. Informacje te są szczególnie cenne, bo pochodzą bezpośrednio od osób, które same wykorzystały możliwości eTwinningu. Wielu ambasadorów to także laureaci konkursów krajowych i międzynarodowych w dziedzinie edukacji i pracy metodą projektu. Niezwykle cenne są ich doświadczenia i wiedza w zakresie rozwoju zawodowego, realizowania znakomitych przedsięwzięć, wdrażania innowacyjnych rozwiązań w pracy z uczniami czy prowadzenia współpracy międzynarodowej.

Ambasadorzy są innowacyjni, kreatywni, otwarci. Czerpią przyjemność z motywowania i wspierania nauczycieli w najbliższym otoczeniu – w szkole i w regionie. Uosabiają ideę eTwinningu, która zakłada europejską współpracę, wzajemne wspieranie się i nieustanny rozwój. Promują postawę aktywnego obywatelstwa, podejmują pojawiające się wyzwania, dzielą się wiedzą i zarażają entuzjazmem.

Prawdziwi ambasadorzy eTwinning są pewnymi siebie, odnoszącymi sukcesy zawodowe nauczycielami, ekspertami w dziedzinie pedagogiki i nowych technologii, trenerami warsztatów komputerowych i kursów online. Dzięki temu mogą skutecznie wspierać innych w procesie doskonalenia zawodowego, prowadząc warsztaty lub prezentacje podczas konferencji i seminariów, a także w szkołach. Najaktywniejsi ambasadorzy realizują spotkania online i moderują grupy na platformie eTwinning. Wielu z nich pisze blogi, które są dla społeczności nauczycielskiej skarbnicą pomysłów i inspiracji. Współpracują też z innymi instytucjami edukacyjnymi, docierając z ofertą programu do coraz szerszego grona odbiorców.

Dla nauczycieli stawiających pierwsze kroki w eTwinningu to właśnie trenerzy i ambasadorzy są najlepszym wsparciem i wzorem do naśladowania.

Marek Fularz

ambasador eTwinning, trener warsztatów komputerowych i kursów internetowych
Szkola Podstawowa nr 1 im. Emilii Plater w Bogatyni

Ilekoć stawałem przed grupą pedagogów, by podzielić się swoimi eTwinningowymi doświadczeniami, zawsze miałem pewien dylemat. Jest tylu fantastycznych nauczycieli, którzy wymyślają i realizują ze swoimi uczniami świetne projekty, czy zatem mogę ich czegoś nauczyć, coś im pokazać i jakoś zainspirować? Podobne odczucie mam teraz, kiedy zostałem poproszony o skreślenie kilku słów z okazji 15. rocznicy działania programu eTwinning.

W związku z tym, że nie przywiązuję zbyt dużej wagi do przeszłości, trudno mi wygrzebać z pamięci odległe wspomnienia. Zacznę więc od doświadczenia najświeższego, sprzed kilku dni. Właśnie wróciłem z Forum Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży, które odbyło się w miasteczku Heppenheim. Spotkanie to nie miałooby pewnie żadnego związku z programem, gdyby nie to, że zaprosił mnie na nie kolega – eTwinningowy partner z Niemiec, który w swoim kraju pełni funkcję ambasadora. Spotkaliśmy się, by w wolnych chwilach między warsztatami zastanowić się nad projektem współpracy szkół w programie Erasmus+ (chcemy poszerzyć nasze kilkunastoletnie doświadczenia eTwinningowe o działania poza siecią). Byliśmy jedynymi przedstawicielami szkół podstawowych. Gdy opowiadaliśmy o swoim partnerstwie, spotykaliśmy się z życzliwym zainteresowaniem i dostawaliśmy sporo pytań: „Co to jest eTwinning?”, „Jak wygląda współpraca?”, „Jak ją realizować z uczniami z danej grupy wiekowej?”. Najbardziej ucieszyło mnie stwierdzenie jednej z polskich koleżanek, że wcześniej nie wiedziała, na czym polega eTwinning i jak można program wykorzystać w szkole, ale po spotkaniu z nami zadeklarowała, że spróbuje mu się przyjrzeć. Właśnie taka działalność ambasadorska, realizowana poza oficjalnymi konferencjami, szkoleniami, spontaniczna, przypadkowa, oparta na swobodnych rozmowach z osobami, które nie mają wiedzy o eTwinningu, daje mi najwięcej satysfakcji i radości.

Bardzo miło przebiegają także spotkania z osobami, które działają w eTwinningu, a same były kiedyś uczestnikami wspólnych seminariów, konferencji czy szkoleń online. Sukcesy takich eTwinningów, ich projekty, zdobyte Krajowe i Europejskie Odznaki Jakości eTwinning

czy wygrane konkursy dają mi szczególnie powód do radości. Nie śledzę wprawdzie poczynąń wszystkich uczestników szkoleń, przyznam też, że zdarza mi się nie pamiętać nazwisk osób, które podczas spotkań twierdziły, że brały udział w moich warsztatach (na usprawiedliwienie dodam, że takich wydarzeń było naprawdę wiele!), ale za każdym razem ogromnie się cieszę na wieść o ich zaangażowaniu i sukcesach.

Do grona ambasadorów dołączyłem w 2007 roku. Z tamtego czasu pamiętam swój pierwszy projekt eTwinning, pierwszą Krajową Odznakę Jakości i pierwszy kurs online, prowadzony przez Krystynę Kolendo-Dzięgielewską. To dzięki jej rekomendacji otrzymałem propozycję dołączenia do rodziny ambasadorów (Krysia wielu z nas zaraziła eTwinningiem, za co jej serdecznie dziękuję). Zwykle tak to się odbywa – jeden entuzjasta swoim przykładem przyciąga kolejnych pasjonatów, a ponieważ społeczność eTwinning ma do zaoferowania wciąż nowe atrakcje i korzyści, kolejne osoby zostają w niej na dłużej. Tak było też ze mną. Przez kilka lat dane mi było współpracować na Dolnym Śląsku z Ewą Kurzak – znakomitą eTwinningową, ambasadorką, trenerką i autorką kursów online. Projekty i sukcesy Ewy były dla mnie (i dla wielu innych nauczycieli) drogowskazami na eTwinningowej mapie Europy. Pełniąc przez kilka lat funkcje dolnośląskich ambasadorów, próbowaliśmy umieścić na tej mapie również nasze województwo, organizując na całym jego terenie liczne warsztaty.

Rok 2007 to również pierwsze doświadczenie zdobywania wiedzy w międzynarodowym gronie, podczas warsztatów rozwoju zawodowego dla europejskich ambasadorów w Pradze. Było to dla mnie wydarzenie szczególne z kilku powodów. Po raz pierwszy na żywo spotkałem się wtedy z nauczycielami spoza Polski. Niektóre z zawartych wtedy znajomości przetrwały próbę czasu, a z częścią poznanych osób miałem możliwość współpracować w projektach eTwinning oraz Comenius. Podczas warsztatów mogłem także przetestować w praktyce umiejętność porozumiewania się w języku angielskim, który tak naprawdę zacząłem poznawać w tamtych latach na kursach dofinansowanych z funduszy europejskich.

Pisząc ten tekst, uświadomiłem sobie, że program eTwinning to prawie połowa mojego zawodowego życia. Podzieliłbym je na ery: „bez eTwinningu” i „z eTwinningiem”. Ta druga jest zdecydowanie ciekawsza, intensywniejsza i bardziej satysfakcjonująca.

[W tym miejscu zrobię krótką przerwę w pisaniu, ponieważ muszę sprawdzić, jak sobie radzą uczestnicy kursu online...]

Nie jestem w stanie zliczyć, który to już mój kurs i ilu uczestników przewinęło się przez eTwinningową platformę Moodle. Kiedyś szkolenia dotyczyły głównie tworzenia i prowadzenia projektów eTwinning, dziś ich tematyka związana jest z różnorodnymi e-narzędziami do wykorzystania w projektach. Uczestnicy są mniej lub bardziej zaawansowani w wykorzystaniu technologii. Najbardziej wzruszające są spotkania z tymi, którzy

mimo iż są często przy końcu swojej zawodowej ścieżki, a technologia kojarzy im się ze „sztuką magiczną”, chcą zrealizować ze swoimi uczniami projekt i poszukują narzędzi, które im to umożliwią.

Wypada mi jeszcze wspomnieć o własnym podwórku. Czasem opowiadam z dumą o koleżankach i kolegach z mojej szkoły, o tym, jak zdarza nam się wspólnie pracować przy projektach, ale też pokazuję, że wyprzedzają mnie w liczbie i jakości własnych działań. Moi rozmówcy, mając świadomość, że pełnię w szkole funkcję wicedyrektora, łączą liczbę powstających u nas projektów z zależnościami służbowymi. Nic bardziej mylnego! Nasi nauczyciele są, tak jak ja, eTwinningowymi entuzjastami, zaangażowanymi pedagogami, skoncentrowanymi na potrzebach uczniów. Oczywiście, mam nadzieję, że w ich sukcesach jest choć odrobina mojej zasługi...

Seminaria międzynarodowe

Seminaria eTwinning to wyjątkowa okazja do spotkania partnerów projektowych na żywo. Od lat wydarzenia te cieszą się dużą popularnością i są niezwykle skutecznym narzędziem nawiązywania współpracy. W ich programie zawsze znajdują się praktyczne warsztaty z wykorzystania narzędzi eTwinning, prezentacje projektów prowadzone przez doświadczonych eTwinerów oraz sesje planowania, opracowywania i rejestrowania nowych partnerstw. Co roku w krajach objętych programem odbywa się kilkadziesiąt seminariów, w których uczestniczą także polscy nauczyciele. Dla wielu z nich jest to przełomowe doświadczenie i początek niezwyklej przygody.

15 lat programu eTwinning

Małgorzata Garkowska

ambasadorka i trenerka warsztatów eTwinning,
ekspertka prowadząca warsztaty podczas seminariów
Zespół Szkół nr 1 im. Anny Wazówny w Golubiu-Dobrzyniu

Od samego początku eTwinning proponuje nauczycielom liczne i różnorodne formy doskonalenia zawodowego (przede wszystkim współpracę za pomocą mediów elektronicznych). Początkujący użytkownicy portalu po zarejestrowaniu otrzymują dostęp do eTwinning Live – miejsca spotkań uczestników programu i przestrzeni tworzenia projektów. Mogą komunikować się, współpracować i rozpocząć realizację wspólnych działań. Dość często jednak czują się zagubieni. Choć mają swoje pomysły, nie wiedzą, jak szukać nauczycieli do pracy nad wspólnym projektem. W związku z tym początkujący użytkownicy platformy mogą wziąć udział w międzynarodowym seminarium – spotkaniu na żywo. Jest to świetna okazja do rozpoczęcia edukacyjnej podróży z projektami eTwinning i rozwinięcia umiejętności w zakresie współpracy europejskiej za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych. Podczas seminarium uczestnicy, wspierani przez ekspertów, zakładają

pierwsze międzynarodowe projekty i rozpoczynają swoją przygodę z eTwinning.

Tematyka tych spotkań jest różnorodna. W celu ułatwienia nawiązywania współpracy adresowane są one do określonych grup odbiorców, np. nauczycieli przedmiotów ścisłych lub edukacji wczesnoszkolnej. Zatem, niezależnie od specjalności, etapu edukacyjnego i używanego języka, każdy znajdzie propozycję dla siebie (organizowane są nawet seminaria dla nauczycieli z krajów słowiańskich, którzy nie znają języków obcych).

Celem seminarium jest praca nad wspólnym projektem, dzielenie się najlepszymi pomysłami i praktykami, wspieranie współpracy, komunikacji i innowacyjnych metod nauczania. Każde spotkanie składa się z sesji plenarnej i z zajęć szkoleniowych, które mają formę warsztatów, angażujących uczestników do działania. Wiele z nich opiera się na budowaniu relacji między uczestnikami wydarzenia, ułatwiając im rozpoczęcie wspólnego projektu.

Osoby zainteresowane mogą również skorzystać z oferty różnorodnych warsztatów tematyczno-edukacyjnych. Prowadzą je eksperci (zwykle doświadczeni eTwinnerzy), którzy dzielą się swoją wiedzą, a także prezentują zrealizowane projekty jako przykłady dobrych praktyk. Udzielają cennych wskazówek, podpowiadają, co wziąć pod uwagę przy planowaniu przedsięwzięcia, pokazują, jak poruszać się po TwinSpace. Dzięki tym sesjom uczestnicy poznają praktyczne i sprawdzone sposoby komunikacji z partnerami, metody opracowywania i wymiany dokumentów, zdjęć lub filmów. Podczas warsztatów nauczyciele zaznajamiają się także z bezpłatnymi narzędziami TIK, ułatwiającymi współpracę i przydatnymi w codziennej pracy szkolnej (np. z programami do tworzenia prezentacji i komiksów, wirtualnych wycieczek po miastach, interaktywnych gier czy pocztówek).

Najważniejszym punktem każdego seminarium jest jednak zawiązywanie grup projektowych, zgodnie z zainteresowaniami i celami uczestników. Potencjalni partnerzy dowiadują się, na co należy zwracać uwagę podczas realizacji projektu i jak w pełni wykorzystać elastyczność programu eTwinning. Uczą się, w jaki sposób skutecznie planować zadania, jak je ewaluować i na bieżąco modyfikować, zgodnie ze zmieniającymi się potrzebami uczniów lub w zwią-

 Zaletą seminariów jest to, że uczestnicy wracają do domów z gotowym do realizacji projektem i partnerami, których przez kilka dni zdołali nieco lepiej poznać.

ku z nowymi okolicznościami. Udział w seminariach pozwala na rozwijanie umiejętności działania w grupie: wspólnego decydowania, szanowania odmienności, dbania o komfort pracy wszystkich partnerów i wypracowywania kompromisów. Finałem sesji jest

rejestracja projektu i prezentacja jego założeń pozostałym uczestnikom.

 Spotkania z osobami, które chcą się szkolić, rozwijać i współpracować z innymi, są niezwykle inspirujące. Udowadniają, że w europejskich szkołach nie brakuje nauczycieli z pasją, którą przekazują swoim uczniom.

Najbardziej oczywistą zaletą seminariów jest to, że uczestnicy wracają do domów z gotowym do realizacji projektem i partnerami, których przez kilka dni zdołali nieco lepiej poznać. Ważne jest też to, że dzięki spotkaniom zwiększają swoją wiedzę i zdobywają praktyczne umiejętności w zakresie wykorzystania możliwości platformy eTwinning. Nowe narzędzia TIK i ćwiczenia podczas zajęć metodyka wzbogacają warsztat nauczycieli i korzystnie wpływają na ich pracę dydaktyczną. Najistotniejsze jest jednak to, że uczestnicy po zakończeniu seminarium wiedzą – dzięki uzyskanym materiałom i wskazówkom bardziej doświadczonych członków społeczności eTwinning – jak powinien wyglądać wartościowy projekt.

Spotkania z osobami, które chcą się szkolić, rozwijać i współpracować z innymi, są niezwykle inspirujące. Udowadniają, że w europejskich szkołach nie brakuje nauczycieli z pasją, którą przekazują swoim uczniom. Dzięki realizacji projektów mogą wpływać na swoich podopiecznych (na ich zaangażowanie, działania i sposób postrzegania przez nich świata) w sposób, jakiego sobie wcześniej nie wyobrażali.

Europejskie Nagrody eTwinning

Europejskie Nagrody eTwinning to wyjątkowe wyróżnienia dla międzynarodowych projektów. Zwycięzcy wyłaniani są spośród setek wybitnych przedsięwzięć nadsyłanych z całej Europy. Wyboru dokonuje międzynarodowe jury, złożone z ekspertów pochodzących z niemal wszystkich krajów uczestniczących w programie eTwinning, w tym z Polski. Najważniejszym kryterium oceny jest jakość współpracy i wspólnie wypracowane rezultaty, które mogą służyć nauczycielom jako inspiracja, wsparcie lub ciekawe materiały edukacyjne.

Nagrody przyznawane są w czterech stałych kategoriach wiekowych oraz kilku specjalnych, podkreślających wagę danej tematyki (np. Postawa obywatelska). Nagrody specjalne sponsorowane są przez Krajowe Biura eTwinning.

Od początku istnienia konkursu wyróżnienia otrzymują projekty realizowane z udziałem polskich nauczycieli. Do tej pory w 14 edycjach międzynarodowe jury doceniło pracę 57 polskich eTwinnersów!

Aneta Szadziewska

ambasadorka i trenerka warsztatów komputerowych eTwinning,
laureatka konkursu Europejskie Nagrody eTwinning
Szkoła Podstawowa nr 30 im. Króla Kazimierza Wielkiego w Lublinie

Jako nauczycielka w gimnazjum, z dziewięcioletnim stażem w szkole i świeżo zakończoną ścieżką awansu zawodowego, zastanawiałam się, co mam dalej robić. Myślałam, że moja kariera w szkole już się nie rozwinie i pora szukać nowej pracy. Jednak pewnego dnia przeczytałam publikację o programie eTwinning. Preczytałam i... pożałowałam, bo projekty eTwinning realizowali tylko nauczyciele języków obcych. Jako dociekliwy bibliotekarz zaczęłam szukać informacji i odkryłam konkurs „eTwinning w szkolnej bibliotece”. Znowu pojawiły się optymizm i zapał!

Po zarejestrowaniu się zaprosiłam kilku nauczycieli-bibliotekarzy z Europy do współpracy, choć bardzo obawiałam się komunikacji w języku angielskim. Nie było już jednak odwrotu. Otwartość na nowe doświadczenia zawodowe okazała się „zgubna”. Jedną z nowo poznanych osób, Helen Karavaniadou z Grecji, uparcie zasypywała mnie mailami, chcąc rozpocząć współpracę. Mimo barier językowych zaryzykowałam. Zebrałam grupę uczniów, którzy w wolnym czasie przychodzili do szkolnej biblioteki i realizowali ze mną pierwszy projekt eTwinning – „Bookraft”.

Wszystko było dla mnie nowe. Doświadczona koleżanka z Grecji była moją mentorką, przewodniczką w świecie cyfrowym. Dzięki niej odkryłam, jak wiele możliwości oferują sobie nawzajem szkoły. Proste treści, przekazywane na lekcjach w szkolnej bibliotece, dzięki eTwinningowi i wykorzystaniu narzędzi TIK, w połączeniu z naszym entuzjazmem i ogromną pasją zyskały innowacyjny wymiar, który doprowadził nas do zwycięstwa w konkursie Europejskie Nagrody eTwinning!

Zanim to jednak nastąpiło, gromadziliśmy na platformie TwinSpace pomysły i przykłady działań, pozwalających gimnazjalistom na realizowanie pasji oraz prezentację talentów. Projekt „Bookraft” okazał się bazą niebanalnych i kreatywnych działań, skupionych wokół tradycyjnej książki jako dzieła sztuki. Po raz pierwszy w szkole komunikowaliśmy się przez czat i Skype’a. Dla nauczycieli były to nowe formy pracy, a dla uczniów – pierwsza okazja do poznania rówieśników z innego obszaru kulturowego.

Mijały miesiące wypełnione wspólną pracą. Atmosfera była wyjątkowa – tworzyli ją niezwykle ludzie: nauczyciele, uczniowie z różnych klas, czytelnicy (w tym dyslektycy). Odnosiliśmy się do siebie z olbrzymią życzliwością – wielu uczestników projektu do dziś pozostało przyjaciółmi. Ogromny wpływ na dobry przebieg przedsięwzięcia miało miejsce jego realizacji: biblioteka otwarta na nowe wyzwania.

Niespotykane dotąd formy pracy z uczniami, angażujące zadania o zasięgu międzynarodowym, intensywne komunikacja i wzajemne inspirowanie się to czynniki, które sprzyjały rozwojowi kreatywności poprzez innowacyjny kontakt ze sztuką i z literaturą. Aktywności projektowe skupiały się wokół książek i rękodzieła. Prowadziliśmy wspólnego bloga, organizowaliśmy akcje związane z czytelnictwem,

Odkryliśmy, że możemy doksztalcać się na dowolnym etapie kariery zawodowej w bardzo różnorodnych (i przyjemnych) formach.

przygotowywaliśmy prezentacje, konkursy, top listy, e-booki, robiliśmy zdjęcia. Wśród zadań związanych z rękodziełem największą popularnością cieszyło się tworzenie kolekcji figurek (przyjaciół książki), przekształcanie bibliotek w magiczne czytelnicze ogrody, przygotowywanie ekomodów i gadżetów książkowych oraz kreacji dla nauczycielek (jako papierowych lalek) czy tworzenie kalendarza (pt. *Piękno czytania*).

Zespół projektowy tworzyło dwóch nauczycieli bibliotekarzy i nieformalnie, w ramach koleżeńskiegosparcia, nauczyciel języka angielskiego. Podzieliliśmy się rolami i zadaniami zgodnie z naszymi predyspozycjami i umiejętnościami. Komunikowanie się w języku angielskim było początkowo stresujące. Mieliśmy trudności z powodu ubożego słownictwa, strachu przed błędami i ośmieszeniem. Na pewnym etapie, kiedy poznaliśmy się już nieco lepiej, obawy

znikły. Komunikacja w języku obcym sprawiła, że staliśmy się bardziej otwarci, a dystans do partnerów się zmniejszył.

Praca zespołowa w projekcie dała nam wyjątkową możliwość rozwoju zawodowego. Przy okazji podejmowanych działań zdobywaliśmy umiejętności nie tylko językowe, ale także techniczne. Odkryliśmy, że możemy doksztalać się na dowolnym etapie kariery zawodowej w bardzo różnorodnych (i przyjemnych) formach.

Sukces projektu wynikał też z postawy jego uczestników. Czuliśmy się odpowiedzialni za całość przedsięwzięcia, realizację poszczególnych zadań oraz za relacje interpersonalne. Odpowiedzialność dotyczyła również zasad bezpiecznego korzystania z zasobów internetu i publikowania w nim materiałów.

Zżyliśmy się ze sobą oraz z projektem – po jego zakończeniu trudno było nam się rozstać. Tym większa

była moja radość, kiedy dowiedziałam się, że nasze przedsięwzięcie zdobyło pierwsze miejsce w konkursie europejskim eTwinning w kategorii wiekowej 16–19 lat! W nagrodę wraz z uczniami pojechałam do Budapesztu, gdzie uczestniczyłam w konferencji dla nauczycieli. Największą radością było jednak pierwsze spotkanie „w realu” realizatorów projektu. Nasze stoisko podczas konferencji odwiedziły setki nauczycieli. Uczniowie zaprezentowali projekt w formie pantomimy, a przede mną eTwinning postawił kolejne wyzwanie – przedstawić „Bookraft” po angielsku. I co? Dałam radę! Po raz pierwszy w życiu mówiłam publicznie w obcym języku, w dodatku przed międzynarodową publicznością. Wspierały mnie Helen z Grecji i Ewa Raińska-Nowak z Krajowego Biura eTwinning. To była niezwykła lekcja, dzięki której uwierzyłam w swoje umiejętności językowe. Dzięki niej dzisiaj chętnie uczestniczę w szkoleniach

i warsztatach (m.in. w Berlinie, Guimarães, Brukseli) w języku angielskim i nie obawiam się bycia ocenianą. Jestem świadoma, że dzięki temu zwiększa się jakość mojej pracy i jakość działania szkoły.

Motywacja zdobyta dzięki projektowi jest nie do przecenienia, a osiągnięty sukces umocnił moją chęć i potrzebę dalszego doskonalenia zawodowego na wielu płaszczyznach. Praktyka w porozumiewaniu się w obcym języku i stosowaniu narzędzi TIK zachęca mnie do udziału w międzynarodowych kursach, konferencjach i grupach dyskusyjnych oraz do realizacji kolejnych projektów eTwinning.

„Bookraft” poszerzył także ofertę edukacyjną skierowaną do uczniów, niektórych zainspirował do wyboru określonej ścieżki edukacyjnej i zawodowej, a w szkole pozostał jako stała propozycja zajęć po-

Motywacja zdobyta dzięki projektowi jest nie do przecenienia, a osiągnięty sukces umocnił moją chęć i potrzebę dalszego doskonalenia zawodowego na wielu płaszczyznach.

zalekcyjnych. Po realizacji projektu pozostało wiele pamiątek, wartościowych materiałów edukacyjnych. Najważniejsze jednak były umiejętności, a przede wszystkim nowe wartości, które zostały

w uczestnikach: tolerancja, przełamywanie stereotypów i barier kulturowych, osobowościowych, otwartość, umiejętność pracy w grupie, kreatywność, satysfakcja z pracy, rozwój własny, zdobywanie doświadczeń, samokształcenie w różnych dziedzinach i samorealizacja.

Projekt zdobył także wiele innych nagród, m.in. Krajowe i Europejskie Odznaki Jakości eTwinning w Polsce, Grecji i na Cyprze, zajął też drugie miejsce w ogólnopolskim konkursie „Nasz projekt eTwinning” w kategorii eTwinning w szkolnej bibliotece. Znalazł się także w top 50 na liście LEARNING AWARDS. O „Bookraft” i „najlepszej w Europie tańczącej bibliotece szkolnej” pisały dzienniki regionalne, portale edukacyjne i czasopisma metodyczne. Nawet dzisiaj zdarza mi się opowiadać o tym projekcie, a ambasadorzy eTwinning donoszą, że nadal wspominają o nim na szkoleniach.

Mija już dziesięć lat od mojego pierwszego projektu eTwinning. Realizuję kolejne, bo widzę, jak wiele przynoszą efektów. Za sobą mam już kilkanaście inicjatyw nagrodzonych Odznakami Jakości eTwinning, a wciąż nie znalazłam recepty na to, jak pozbyć się eTwinningowego bakcyła. Obawiam się, że dopóki w programie działają tak wyjątkowi nauczyciele, fascynujący entuzjaści edukacji, raczej mi się to nie uda. To dzięki nim (i z nimi) mogę nadal realizować inicjatywy edukacyjne ważne dla rozwoju uczniów.

Warsztaty rozwoju zawodowego

Międzynarodowe warsztaty kierowane do określonych odbiorców (np. nauczycieli konkretnych przedmiotów czy wybranych grup wiekowych) są niezwykle efektywną formą rozwijania najbardziej istotnych umiejętności, miejscem dzielenia się wiedzą i doświadczeniami z osobami pracującymi w podobnych warunkach. Co roku eTwinerzy ze wszystkich uczestniczących w programie państw biorą udział w kilku takich wydarzeniach. Efekty warsztatów są widoczne zarówno w ich dalszej pracy, jak i nastawieniu do podejmowania nowych wyzwań czy wykorzystywania możliwości.

Celina Świebocka

ambasadorka, trenerka warsztatów komputerowych eTwinning
*Szkola Podstawowa nr 1 im. prof. Kazimierza Sosnowskiego w Obidzy,
Szkola Podstawowa w Jazowsku*

Praca przy realizacji projektów, oprócz wartości edukacyjnych dla uczniów, przynosi także wiele wymiernych korzyści nauczycielom. Wpływa nie tylko na ich rozwój zawodowy, ale i osobisty. Konferencje, warsztaty, seminaria czy wydarzenia internetowe na eTwinning Live są znakomitą okazją do zdobywania kontaktów, a także spotkań, podczas których dzielimy się doświadczeniem, rozwiązaniami i pomysłami dotyczącymi pracy projektowej oraz codziennej działalności dydaktyczno-wychowawczej.

Poznane narzędzia TIK wykorzystujemy nie tylko w projektach, ale również w trakcie prowadzenia zajęć metodą odwróconej lekcji, webquestów czy podczas przygotowywania różnego rodzaju gier edukacyjnych (np. wirtualnych lub tradycyjnych pokoi zagadek). Takie działania wymagają jednak wiedzy i umiejętności, których często – zwłaszcza na początku przygody ze współpracą online i TIK – nie mamy. Tu z pomocą przychodzi ogromna i zróżnicowana oferta rozwoju zawodowego dostępna w programie eTwinning. Kursy w sieci, konferencje, szkolenia czy seminaria są realizowane na najwyższym poziomie. Ich uczestnicy mogą liczyć na wsparcie prowadzących i pracowników Krajowego Biura eTwinning. Organizatorzy zapewniają nie tylko udział w ciekawych warsztatach, ale również materiały konferencyjne, wyżywienie, noclegi podczas konferencji krajowych i zagranicznych, a także dbają o świetną atmosferę.

Na szczególną uwagę zasługują warsztaty rozwoju zawodowego. Są one adresowane do wybranych odbiorców (np. nauczycieli przedmiotów ścisłych czy tych, którzy zajmują się określoną grupą wiekową uczniów), a zajęcia odbywają się z wykorzystaniem narzędzi i metod dostosowanych do potrzeb uczestników. Warsztaty są doskonałą okazją do spotkania podobnych sobie pasjonatów, działających w zbliżonych warunkach i zajmujących się pokrewną tematyką. Możliwość porównania doświadczeń, wymiany wiedzy, rozwiązań, uczenia się od siebie nawzajem są największą zaletą takich spotkań. Wprawdzie warsztaty doskonalenia zawodowego nie są priorytetem w programie, mają jednak ogromne znaczenie, bo wyposażają nauczycieli w narzędzia umożliwiające

realizowanie efektywnych projektów, atrakcyjnych dla uczniów.

W 2016 roku po raz pierwszy miałam okazję uczestniczyć w międzynarodowych warsztatach w Atenach. Początkowo nieco się obawiałam i nie byłam do nich entuzjastycznie nastawiona. Na miejscu jednak zostałam pozytywnie zaskoczona – nie tylko ze względu na świetną organizację, ale także z uwagi na zakres tematyczny warsztatów. Dzięki nim zrozumiałam, jak ważne jest wzbogacanie lekcji o nowe materiały. Uświadomiłam sobie także, że nasze społeczeństwo i edukacja ewoluują. To wymaga od nauczyciela zastosowania nowoczesnych technologii, a eTwinning jest tutaj optymalnym rozwiązaniem. Warsztaty z partnerami projektowymi w Atenach, Berlinie, Miśni i na Malcie były dla mnie niezapomnianymi przeżyciami. Sprawily, że staram się, by każdy z moich projektów był prowadzony na miarę Odznaki Jakości eTwinning.

Dzisiaj nie wyobrażam szkoły bez eTwinningu, i to nie tylko podczas realizacji projektów, ale również codziennej pracy lekcyjnej. Jestem głęboko przekonana, że taki sam stosunek do tej kwestii mają moi uczniowie, ogromnie zainteresowani kolejnymi projektami.

Od kilku lat jestem ambasadorką oraz trenerką warsztatów komputerowych eTwinning w województwie małopolskim. Podczas prowadzonych przeze mnie szkoleń regionalnych i krajowych, webinarów czy Learning Events dzielę się z uczestnikami wiedzą i umiejętnościami, które zdobyłam jako uczestniczka różnego rodzaju kursów. Przygotowując materiały i zadania, staram się uwzględniać potrzeby uczestników kursów. Niejednokrotnie to właśnie oni sugerują tematy przyszłych sesji szkoleniowych, informując

o problemach, z którymi stykają się podczas realizacji projektów. Czasem inspiruję się ich działaniami i pomysłami. Niektóre z nich skutkują niezaplanywanymi wspólnymi przedsięwzięciami. Przykładem może być projekt na temat bezpieczeństwa w sieci, który realizuję z uczestnikami Learning Event, pt. „Pierwsze kroki w programie eTwinning”, czy projekt dotyczący kompetencji kluczowych, przygotowany wraz z uczestnikami warsztatów z cyklu „Akademia eTwinning 2020”.

Swoją przygodę z eTwinningiem rozpoczęłam w 2012 roku od udziału w warsztatach prowadzonych przez Dominikę Tokarz – ówczesną ambasadorkę programu. Dostrzegłam, że ta inicjatywa jest dla mnie szansą na wszechstronny rozwój zawodowy. Dzięki udziałowi w ponad 40 kursach online, licznych seminariach krajowych i zagranicznych poznałam kolejne narzędzia, zdobyłam nowe umiejętności i udoskonaliłam swoje projekty. Dzisiaj nie wyobrażam szkoły bez

eTwinningu, i to nie tylko podczas realizacji projektów, ale również codziennej pracy lekcyjnej. Jestem głęboko przekonana, że taki sam stosunek do tej kwestii mają moi uczniowie, ogromnie zainteresowani kolejnymi projektami.

Wszystkich zachęcam do korzystania z oferty rozwoju zawodowego programu. Dzięki niej otwierają się przed nami zupełnie nowe możliwości, bez konieczności inwestowania środków finansowych. Możemy spotykać się z nauczycielami z całej Europy, zajrzeć do ich sal lekcyjnych, czerpać od nich pomysły, wspólnie uczyć się i bawić, przełamywać bariery językowe. Z tego wszystkiego korzystają także uczniowie, którzy dzięki naszym nowym umiejętnościom i kontaktom poszerzają horyzonty, poznają różnorodność i piękno innych kultur. Te ambitne cele można zrealizować dzięki udziałowi w niezwykłej przygodzie, jaką jest eTwinning.

Europejskie Nagrody eTwinning – kategoria specjalna im. Marii Skłodowskiej-Curie

Jedną z kategorii specjalnych w konkursie europejskim jest Nagroda im. Marii Skłodowskiej-Curie. Sponsorem tego wyróżnienia jest Krajowe Biuro eTwinning w Polsce, które od 2010 roku promuje w ten sposób projekty dotyczące przedmiotów ścisłych (w roku 2020 nagrodę przyznano po raz dziewiąty). Od początku istnienia tego wyróżnienia jurorami są znakomici eksperci: dr Leszek Rudak z Zakładu Metod Matematycznych i Statystycznych Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego i dr hab. inż. Sławomir Wronka z Narodowego Centrum Badań Jądrowych w Świerku.

Projekty zgłaszane w tej kategorii odnoszą się do realizacji skomplikowanych zagadnień, promują wykorzystanie nowoczesnych technologii do przedstawiania uczniom złożonych teoretycznych rozważań oraz do przeprowadzania interesujących doświadczeń. Wypracowane w ich ramach materiały służą jako kreatywne i innowacyjne pomoce naukowe.

15 lat programu eTwinning

dr Leszek Rudak

juror konkursów eTwinning
Uniwersytet Warszawski

dr hab. inż. Sławomir Wronka

juror konkursów eTwinning
Narodowe Centrum Badań Jądrowych

Gdy doświadczenie zostanie przeprowadzone jednokrotnie, jego wynik można uznać za ciekawostkę. Jeśli zostanie powtórzone wiele razy i wyniki będą zanotowane, mamy do czynienia z eksperymentem. Jeżeli dodatkowo zostaną wyciągnięte wnioski z obserwacji eksperymentu to... tworzymy naukę.

Powtarzanie tego samego doświadczenia w nieco odmiennych warunkach i analiza wyników są elementami metody naukowej. Metody pozwalającej nabrać pewności, że rzeczywiście dzieje się to, co obserwujemy, że wnioski, do których dojdziemy, analizując wyniki, zbliżą nas do poznania badanego wycinka

rzeczywistości. Tak pracują badacze w naukach przyrodniczych i doświadczalnych.

Stosując metodę naukową, możemy poznawać nasz wszechświat także w szkole. Pokazały to liczne projekty eTwinning. Uczniowie z różnych placówek prowadzą poprawne (metodologicznie) badania, a przez to coraz lepiej poznają otaczającą ich rzeczywistość. W sytuacji, kiedy wszystkie eksperymenty mają wspólny cel i myśl przewodnią, a współpraca między szkołami i uczniami z różnych krajów przebiega bez zakłóceń, projekt wart jest specjalnego wyróżnienia.

Nagroda taka została ufundowana przez Krajowe Biuro eTwinning. Jej patronką jest Maria Skłodowska-Curie, dwukrotna laureatka Nagrody Nobla. Jej bogate życie naznaczone było determinacją, wytrwałością i żmudną pracą naukowca eksperymentatora. W konkursie pojawia się wiele projektów, których realizatorzy chcą iść w jej ślady.

Zgodnie z założeniem nagroda im. Marii Skłodowskiej-Curie przeznaczona jest dla projektów, które wprowadzają uczniów w świat szeroko rozumianej nauki – nie jako widzów, a jako „zwykłych” (czy może „niezwykłych”) pracowników naukowych. Wyróżnienie otrzymują te przedsięwzięcia, w których międzynarodowe zespoły uczniów prowadzą badania możliwie najściślej spełniające wymogi metody naukowej. Ich celem nie są eksperymenty same w sobie, jest nim zadawanie pytań i próby znajdowania na nie odpowiedzi (na podstawie analizy danych zebranych w trakcie eksperymentów). Dzięki współpracy uczniów z różnych krajów wnioski są pełniejsze, bowiem te same doświadczenia wykonane w innym miejscu i czasie nieco różnią się od siebie. Otrzymujemy zatem bardziej zróżnicowane dane do analizy.

Już od dziewięciu lat wybieramy projekty eTwinning spełniające w najwyższym stopniu kryteria nagrody im. Marii Skłodowskiej-Curie. Muszą być realizowane z zastosowaniem elementów metody naukowej, spójne (czyli ich działania powinny być podporządkowane jednej, jasno wyrażonej idei) i opierać się na rzeczywistej współpracy między szkołami i uczniami z różnych krajów.

Każdego roku analizujemy kilkadziesiąt przedsięwzięć, doceniając trud nauczycieli-opiekunów, entuzjazm uczniów i ogromną edukacyjną wartość dodaną, jaka rodzi się dzięki działaniom pasjonatów. Oceniamy projekty z fizyki i biologii, z chemii i geografii, a nawet z informatyki i matematyki, choć te dziedziny nie mają typowego charakteru nauk eksperymentalnych. Ich realizatorami są uczniowie w różnym wieku – przedszkolaki i licealiści, młodzież z podstawówek i dawnych gimnazjów. Przykładem znakomitego przedsięwzięcia, w którym zastosowano metodę naukową, może być

projekt „Mars, here we come...”, zrealizowany w roku szkolnym 2018/2019 przez włoskich i belgijskich licealistów. Wykonali oni kilkanaście doświadczeń, starając się ustalić, co czeka człowieka w kosmosie w warunkach zerowej grawitacji. Bardzo pomysłowe (i zarazem proste) eksperymenty pokazały, że np. ciało człowieka się wydłuzi. Wniosek ten wysnuto na podstawie pomiaru wzrostu uczniów w pozycji stojącej i leżącej. Po przeprowadzeniu badania z udziałem wszystkich uczestników projektu i obliczeniu różnic procentowych udowodniono, że pojawiające się rozbieżności nie są przypadkowe – stojący człowiek jest niższy niż leżący, ponieważ działa na niego grawitacja.

Wspomniany projekt nie jest jedynym, w którym zastosowano metodę naukową – uwzględniającą powtarzalność eksperymentu i wnioskowanie z uzyskanych danych – ale nie sposób przytoczyć tu wszystkich.

Choć wyrażenia takie jak: „metoda naukowa”, „eksperyment” czy „analiza danych doświadczalnych” brzmią bardzo poważnie, to inicjatywy kandydujące do nagrody im. Marii Skłodowskiej-Curie nie są zarezerwowane wyłącznie dla najzdolniejszych uczniów ostatnich klas szkół średnich. Zgłaszanych, ocenianych oraz nagradzanych jest wiele przedsięwzięć prowadzonych w szkołach podstawowych – co więcej, są nawet projekty naukowe, w których uczestniczą dzieci w wieku przedszkolnym! Bawią się, eksperymentując, a raczej – eksperymentują, bawiąc się. Dzięki temu lepiej rozumieją świat wokół, uczą się spoglądać krytycznie na to, co je otacza. Co najistotniejsze, poznają siłę najważniejszego pytania, jakie można zadać, i radość z odpowiedzi na nie. To pytanie brzmi: „Dlaczego?”.

Dzięki konkursowi europejskiemu możemy obserwować ogromne zaangażowanie uczestników projektów i ich chęć poznania świata w ten – dość nietypowy w warunkach szkolnych – sposób. Co roku mamy też ogromny problem z wyborem najlepszego przedsięwzięcia – choć nagroda jest tylko jedna, wspaniałych projektów jest dużo więcej.

Ucząca się społeczność eTwinning

eTwinning to niezwykła grupa nauczycieli pasjonatów, którzy korzystają z portalu nie tylko w celu realizacji projektów. W tej przestrzeni także bardzo intensywnie uczą się od siebie, wymieniają doświadczeniami i pomysłami na to, jak uczynić proces edukacyjny ciekawszym, bardziej angażującym, a przez to efektywniejszym. Ich działania koncentrują się na przygotowaniu uczniów do życia i pracy w zmieniającym się świecie, w którym podstawą jest innowacyjność, kreatywność, otwartość i skuteczne wykorzystywanie nowoczesnych technologii.

Nauczyciele kontaktują się ze sobą podczas licznych webinarów i innego rodzaju spotkań online, w ramach których wspierają się nawzajem, wzbogacając swoje metody dydaktyczne, i wymieniają się propozycjami rozwiązań edukacyjnych. Większość tych działań toczy się w grupach – małych społecznościach na platformie eTwinning. Gromadzą one nauczycieli zainteresowanych konkretnym tematem lub określonymi aktywnościami. Umożliwiają dostęp do bezpłatnych materiałów i dobrych praktyk, są przestrzenią prowadzenia dyskusji i uczenia się od siebie nawzajem.

Obecnie na platformie działa ponad trzy tysiące takich grup. Kilka z nich jest prowadzonych przez polskich ambasadorów programu, m.in.:

- Aktywna tablica z eTwinning (zawiera ciekawe aplikacje i zadania do pracy z tablicą interaktywną i nie tylko, jest przeznaczona dla nauczycieli zainteresowanych wprowadzeniem TIK do swojej pracy);
- Programowanie z eTwinning (materiały do nauki kodowania i programowania, zarówno z komputerem, jak i bez niego);
- Bringing eSafety into eTwinning projects (materiały na temat e-bezpieczeństwa);
- STEAM projects and Climate Change in eTwinning (interdyscyplinarne działania łączące nauki ściśle ze sztuką – grupa jest otwarta na nauczycieli dowolnych przedmiotów, którzy chcą wprowadzić innowacje do swojej pracy).

Tomasz Ordza

ambasador i trener warsztatów komputerowych eTwinning
Szkola Podstawowa im. Kazimierza Nowaka w Dąbrówce

Współczesna edukacja powinna opierać się na współpracy w rozwiązywaniu interdyscyplinarnych zadań problemowych i rozwijaniu naukowego myślenia. Jako nauczyciel przedmiotów ścisłych w ostatnich sześciu latach miałem okazję działać w różnorodnych projektach eTwinning, które ściśle realizowały założenia metodologii STEAM. Podczas podsumowania mojej prelekcji na ogólnopolskiej konferencji dla nauczycieli biologii i przyrody, zadałem jej uczestnikom pytanie: „Czym dla państwa jest eTwinning?”. Zdecydowana większość odpowiedzi zawierała słowo „rozwój”, z czego niezwykle się ucieszyłem, bo wiem zawód nauczyciela polega na ciągłym dokształcaniu się, zdobywaniu nowych umiejętności, narzędzi, materiałów. Przede wszystkim jednak wymaga zastosowania nowych pomysłów i idei, których znalezienie lub dostrzeżenie może być bardzo trudne. Aktywni eTwinerzy na brak inspiracji nie mogą jednak narzekać.

Na platformie eTwinning zamieszczono mnóstwo pomysłów, odpowiedzi, gotowych rozwiązań – wystarczy dołączyć do grup skupionych wokół najbardziej interesujących nas tematów, otworzyć szeroko oczy i chłonąć. Ich członkowie dodają tworzone przez siebie materiały, scenariusze działań i chętnie dzielą się wypracowanymi rozwiązaniami. eTwinerzy nie muszą sami zmagać się z problemami, wyważać otwartych drzwi – mogą w każdej chwili liczyć na wsparcie i wiedzę osób, które wcześniej mierzyły się z podobnymi trudnościami.

Jedną z dostępnych grup jest prowadzona przeze mnie „STEAM projects and Climate Change in eTwinning”, która liczy już ponad 100 członków. Wspólnie staramy się gromadzić treści, które wspomagają nauczycieli zainteresowanych realizacją interdyscyplinarnych projektów. Udzielamy sobie także rad i podpowiadamy, jak wdrożyć konkretny temat lub jak zaangażować uczniów. Z naszych doświadczeń wynika, że przedsięwzięcia interdyscyplinarne warto osadzić w lokalnej perspektywie. W ten sposób kreujemy postawy obywatelskie i prośrodowiskowe uczniów w myśl zasady „Działaj lokalnie, myśl globalnie!”. Nic bardziej nie scala uczestników projektów wokół problemu niż zgłębianie zagadnień, które bezpośrednio ich dotyczą.

Współpraca przy nauczaniu różnych przedmiotów szkolnych oraz współdziałanie uczniów, nauczycieli, rodziców i dyrekcji to gwarancja realizacji założonych celów każdego projektu. To samo stwierdzenie dotyczy społeczności eTwinning. Sukces programu wynika z połączenia wysiłków wielu osób i przyjęcia różnych perspektyw. Dzielenie się wiedzą, przyglądanie się danej kwestii z punktu widzenia innego użytkownika poszerza horyzonty i umożliwia rozwijanie się. Budowanie portalu i społeczności wiąże się także z poczuciem odpowiedzialności, zaangażowaniem i koniecznością utożsamienia się z ideą eTwinning.

Na platformie eTwinning zamieszczono mnóstwo pomysłów, odpowiedzi, gotowych rozwiązań.

Na jakość działań i współpracy w dużym stopniu wpływa aspekt emocjonalny, co z kolei przekłada się na zwiększenie aktywności uczniów. Nauczyciel pasjonat, podchodzący z entuzjazmem do realizacji zadań, zaraża nim swoich podopiecznych, angażuje ich też w proces planowania, kreowania i decydowania. I tu zaczyna się magia!

Włączenie uczniów do grona realizującego projekt i uczynienie z nich pełnoprawnych członków zespołu nie tylko zwiększa atrakcyjność całego przedsięwzięcia, ale sprawia, że rusza prawdziwa „fabryka idei”. Młodzi ludzie działają odpowiedzialnie i z entuzjazmem, ponieważ mają możliwość wcielania w życie swoich pomysłów. W projektach STEAM (i nie tylko!) potrzebne są nagłe zwroty akcji, kreatywne rozwiązania, elastyczność, innowacyjność i świeże, nieszablonowe spojrzenie. Uczniowie są w tym mistrzami, trzeba im tylko na własnym przykładzie pokazać, że nie wolno spoczywać na laurach, że wciąż trzeba poszukiwać, doskonalić się i rozwijać.

Bądźmy pewni, że nasze wysiłki wesprą pozostali eTwinerzy. Oni już są na portalu, gdzie chcą się z nami dzielić swoją wiedzą, doświadczeniem oraz wspólnie szukać nowych rozwiązań usprawniających system edukacji.

eTwinning Plus

eTwinning Plus tworzy grupa ośmiu państw spoza Unii Europejskiej (Armenia, Azerbejdżan, Gruzja, Mołdawia, Tunezja, Ukraina, Jordania, Liban). Nauczyciele z tych krajów mogą korzystać z platformy na takich samych zasadach jak uczestnicy z krajów unijnych. Są cenionymi partnerami, zaangażowanymi w podejmowane działania. Od początku bardzo chętnie współpracują z polskimi użytkownikami portalu – wspólnie zrealizowali już 3427 projektów. Intensywna współpraca rozwija się także na poziomie Krajowych Biur. Dzięki niej zrealizowano kilka seminariów kontaktowych w Polsce i w państwach eTwinning Plus, których przedstawiciele odwiedzali nasz kraj w celu wymiany doświadczeń i skorzystania z wypracowanych rozwiązań. Program, w którym w 2012 roku brało udział zaledwie kilkudziesięciu pasjonatów, stał się niezastąpionym elementem społeczności eTwinning, gromadzącym ponad 10 tys. nauczycieli!

Monika Regulska

*Krajowe Biuro eTwinning
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji*

ETwinning Plus wystartował osiem lat temu jako program pilotażowy dla szkół z sześciu krajów spoza Europy (potem doszły dwa kolejne państwa). Miał on umożliwić współpracę online na wspólnej platformie ze szkołami uczestniczącymi w programie eTwinning. Do korzystania z portalu zaproszono najpierw niewielką liczbę wybranych placówek, których działania były monitorowane i na bieżąco weryfikowane przez Partnerskie Biura eTwinning.

Od początku eTwinning Plus byli bardzo zaangażowani i chętni do podejmowania innowacyjnych działań. Społeczność programu, otwarta na nowe doświadczenia, przyjęła ich z entuzjazmem. Na tym etapie użytkownicy platformy na swoim profilu musieli wyrazić zgodę na współpracę z eTwinning Plus – wielu z nich natychmiast zadeklarowało gotowość do wspólnych działań. Najliczniejszą grupą byli polscy nauczyciele. W początkowych miesiącach zgłosiło się ich ponad 3 tys.!

Pierwsze europejskie seminarium dla nauczycieli spoza Unii Europejskiej zorganizowało polskie Krajowe Biuro eTwinning (wrzesień 2013 r.), kolejne odbyło się rok później w Gdańsku. W efekcie tych spotkań powstało wiele partnerstw i projektów. Po ponad roku od wprowadzenia tej inicjatywy już 1142 polskich

nauczycieli realizowało międzynarodowe działania z udziałem partnerów z krajów eTwinning Plus.

Po dwuletnim etapie pilotażowym program stał się pełnoprawną częścią społeczności eTwinning, a nauczyciele z objętych nim krajów zyskali nowe możliwości. Mogli swobodnie uczestniczyć w różnorodnych formach doskonalenia zawodowego czy ubiegać się o Odznaki Jakości eTwinning. W 2015 roku projekt „My Alien Friend”, zrealizowany przez nauczycieli z Azerbejdżanu, Gruzji, Mołdawii i Ukrainy, zdobył Europejską Nagrodę eTwinning w kategorii wiekowej 4–11 lat.

W Polsce co roku odbywa się seminarium dla krajów eTwinning Plus. Najintensywniej rozwija się współpraca z biurami z Ukrainy i Armenii. To z nimi najchętniej kontaktowali się polscy eTwinning Plus – do tej pory powstało ponad 2,4 tys. partnerstw polsko-ukraińskich i niemal 900 polsko-armeńskich.

Obecnie w eTwinning Plus działa ponad 10 tys. nauczycieli. Ich udział w projektach nie wymaga już udzielenia zgody na profilach pozostałych uczestników programu. Mogą swobodnie rejestrować się na platformie i w pełni korzystać z jej funkcjonalności. Niezmiennie pozostały ich entuzjazm i zaangażowanie w realizację projektów.

Tatevik Yapunjan

Partnerskie Biuro eTwinning (Armenia)

Kiedy Armenia wraz z pozostałymi krajami eTwinning Plus dołączyła do potężnej społeczności nauczycieli pracujących online, wszyscy byliśmy bardzo podekscytowani i pełni oczekiwań. Musieliśmy te uczucia przekuć w działanie. Stawiając pierwsze kroki na platformie, zrozumieliśmy, co oznacza współpraca w eTwinning, początkowo jednak brakowało nam umiejętności i narzędzi do motywowania i wspierania

naszych nauczycieli. Bardzo pomogli nam koledzy z polskiego biura, wspierając nas wiedzą i doświadczeniem, uczestnicząc w szkoleniach naszych eTwinning Plus, organizując spotkania szkoleniowe dla naszych pracowników (*job shadowing*), a także współfinansując udział armeńskich nauczycieli w seminariach w Polsce.

Wraz z upływem czasu nasi nauczyciele, nawet ci sceptycznie nastawieni, obawiający się nowych

technologii i języków obcych, zrozumieli, że eTwinning nie jest sposobem oceny ich umiejętności, ale narzędziem wspierającym ich pracę. Przekonali się, że otwiera dla nich okno na Europę, poszerza horyzonty, stwarza szansę rozwoju zawodowego i możliwość bezpiecznej, efektywnej współpracy ponad granicami.

Valentina Velichenko

Partnerskie Biuro eTwinning (Ukraina)

Ukraińskie szkoły bardzo cenią sobie współpracę z Polską. Nasi nauczyciele zrealizowali ponad 2,4 tys. wspólnych projektów, co stanowi 55% wszystkich zawartych przez nich partnerstw. Chętnie uczestniczą w szkoleniach organizowanych przez Krajowe Biuro eTwinning w Polsce. Zawsze podkreślają wysoką jakość warsztatów i perfekcyjną organizację wydarzeń. Do tej pory brali udział w sześciu seminariach oraz dwóch webinarach przygotowanych przez polski zespół.

eTwinning dał naszym nauczycielom poczucie wolności i pewności siebie, pozwolił rozwiązać ich obawy przed zmianami i innowacjami, wsparł ich także w dążeniu do interdyscyplinarnego podejścia do nauczania.

Nasze biuro także bardzo ceni sobie współpracę z Polakami. Mieliśmy przyjemność uczestniczyć w dwóch warsztatach rozwoju zawodowego w Warszawie i Krakowie, i w pełni zgadzamy się z naszymi nauczycielami w ocenie jakości i profesjonalizmu działania polskiego biura eTwinning. Mamy nadzieję, że dalsza współpraca będzie nam się układała tak dobrze jak dotychczas.

Krajowa Odznaka Jakości eTwinning

Krajowa Odznaka Jakości eTwinning jest przyznawana za działania kreatywne i innowacyjne. Trafia do przedsięwzięć bazujących na współpracy, których efektem są wysokiej jakości materiały mogące służyć jako pomoce dydaktyczne. Ideą tego wyróżnienia jest nie tylko nagradzanie najlepszych projektów, ale przede wszystkim ich promowanie wśród nauczycieli – jako dobrych praktyk i wzorów do naśladowania. Krajowa Odznaka jest też biletem wstępu do konkursu „Nasz projekt eTwinning” oraz Europejskiej Odznaki Jakości eTwinning i Europejskich Nagród eTwinning.

Odznaka przyznawana jest od 2006 roku. W pierwszej turze otrzymało ją 21 projektów, w roku 2013 wręczono tysięczną, a w 2020 ich liczba osiągnęła 3600.

Monika Regulska

Krajowe Biuro eTwinning

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Projekty eTwinning to wyjątkowo zróżnicowany zbiór tematów, narzędzi, aktywności, a także pomysłów na to, jak je ze sobą połączyć. Ich elementami wspólnymi są zawsze innowacyjność, kreatywność, technologia i współpraca. Wiele z tych przedsięwzięć rozwinęło te elementy do imponującego poziomu, stając się wzorami i punktami odniesienia dla innych. Zrealizowane w ich ramach działania i wypracowane rezultaty są przedstawione w czytelny sposób (aby ich celowość, przebieg oraz efekty były zrozumiałe dla osób spoza projektu), a wyniki ewaluacji zebrane i odpowiednio zinterpretowane. Właśnie z myślą o uhonorowaniu takich inicjatyw powstało wyjątkowe wyróżnienie – Krajowa Odznaka Jakości eTwinning.

Nauczyciele zaangażowani w projekt sami wnioskują o odznakę, a każde zgłoszenie rozpatrywane jest oddzielnie, z uwzględnieniem ich wkładu w przedsięwzięcie. Ocenie podlegają innowacje pedagogiczne

i kreatywność, czyli sposób pracy z uczniami, ciekawe i efektywne metody ich angażowania w projekt. Istotna jest także integracja z programem nauczania,

Realizatorzy kolejnych przedsięwzięć coraz mocniej skupiają się na społecznym zaangażowaniu, bezpiecznym i efektywnym korzystaniu z technologii oraz przyszłości młodego pokolenia.

dobór działań i metod podczas jego realizacji, interdyscyplinarność oraz rozwój kompetencji i umiejętności. Duży nacisk kładziony jest na wykorzystanie

narzędzi TIK, przede wszystkim na kwestie e-bezpieczeństwa i ochrony praw autorskich.

Najważniejszym elementem jest jednak współpraca. Zespołowe działania lub taki sposób działania partnerów, by każdy z nich przygotował element wspólnego produktu końcowego, przynoszą najlepsze efekty i mają największą wartość, zarówno podczas realizacji projektu, jak i w trakcie jego oceny. Rezultaty pracy międzyszkolnych i międzynarodowych zespołów decydują o jakości projektu i stanowią jego sens. Najlepiej, jeśli są nimi trwale materiały dydaktyczne, które nawet po zakończeniu projektu mogą być wykorzystywane w pracy z uczniami.

Niezwykle istotna jest też właściwa dokumentacja prowadzonych działań. Dodawane materiały powinny znaleźć odzwierciedlenie w opisach aktywności, które doprowadziły do ich powstania, a także uwzględniać ich wpływ na uczestników współpracy. Idealne do sporządzania dokumentacji są strony TwinSpace projektów. Można je upubliczniać i wykorzystywać do upowszechniania rezultatów i promocji (np. na stronie internetowej szkoły), a także w celu inspirowania eTwinnerów do realizacji kolejnych przedsięwzięć wysokiej jakości.

Przez 15 lat funkcjonowania programu wysokie wymagania Krajowej Odznaki Jakości eTwinning spełniło aż 3,6 tys. nauczycieli. Informacje o laureatach publikowane są na stronie internetowej programu (etwinning.pl). Wiele z tych przedsięwzięć zostało także opisanych w zakładce „Ciekawe projekty”. Można w niej znaleźć informacje na temat różnorodnych tematycznie i organizacyjnie działań stanowiących przykłady dobrych praktyk, inspiracje i swoiste przewodniki dla eTwinnerów chcących zadbać o wysoką jakość swoich przedsięwzięć.

Pierwszą odznakę otrzymała w 2006 roku Maria Zaor za projekt „Rebuild our past” zrealizowany w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Przecieszynie. W tym samym roku nagrodzono łącznie 21 projektów. Wśród tematów dominowały tradycje i szeroko pojęta kultura. W kolejnych latach nastąpił ogromny przyrost bardzo dobrych projektów, w ramach których wypracowano znakomite rezultaty – na początku

2013 roku przyznano tysięczną odznakę! Otrzymała ją Monika Chodnicka z Publicznej Szkoły Państwowej im. Jana Pawła II w Zaborze za projekt „Sign and write Christmas” (w tym samym roku wyróżnień było już 201). Rekordowe okazały się lata 2018 i 2019, w których kolejno nagrodzono 540 i 512 eTwinnerów.

Wraz z upływem czasu wiele się zmieniło. Nagradzane projekty są bardziej różnorodne – ich tematyka dotyczy niemal każdego aspektu podstawy programowej oraz życia uczniów. Realizatorzy kolejnych przed-

Rezultaty pracy międzyszkolnych i międzynarodowych zespołów decydują o jakości projektu i stanowią jego sens. Najlepiej, jeśli są nimi trwale materiały dydaktyczne, które nawet po zakończeniu projektu mogą być wykorzystywane w pracy z uczniami.

sięwzięć coraz mocniej skupiają się na społecznym zaangażowaniu, bezpiecznym i efektywnym korzystaniu z technologii oraz przyszłości młodego pokolenia.

Z prawdziwą przyjemnością, uznaniem i podziwem obserwujemy ten rozwój i coraz większą rolę, jaką projekty odgrywają w życiu szkolnych społeczności. W wielu placówkach (zwłaszcza tych, które zdobywają kolejne Odznaki Szkoły eTwinning) projekty przyczyniają się w ogromnym stopniu do realizacji zagadnień dydaktycznych i angażują wielu nauczycieli w ramach interdyscyplinarnych działań. Na tym wszystkim w największym stopniu korzystają najważniejsi odbiorcy, czyli uczniowie.

eTwinning krajowy

Na początku funkcjonowania eTwinningu projekty mogły być realizowane wyłącznie przez szkoły z różnych krajów, co dla wielu potencjalnych uczestników programu było dużym wyzwaniem. Bariera językowa oraz różnice edukacyjne wzbudzały obawę o powodzenie takich przedsięwzięć. W związku z tym od 2014 roku umożliwiono współpracę szkół z tego samego kraju. Entuzjazm, z jakim nauczyciele podeszli do tego pomysłu, przerósł najśmielsze oczekiwania – zrealizowali już 1627 polsko-polskich projektów. Niektóre z nich (np. „Dzień kropki” czy „24 zadania na czas oczekiwania”) na stałe weszły do eTwinningowego kalendarza, startując co roku z kolejną edycją.

Wprawdzie realizacja projektów przez partnerów z jednego kraju ma inny wymiar niż przedsięwzięć międzynarodowych (np. w zakresie poznawania nowych kultur czy zwiększania kompetencji językowych), jednak nie wpływa to na ich jakość. Wiele z takich inicjatyw wyróżniono Krajową Odznaką Jakości eTwinning, a realizujący je nauczyciele inspirują i wspierają osoby rozpoczynające działalność projektową.

Dorota Dankowska

koordynatorka krajowych projektów eTwinning
*Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 5
im. Gryfitów w Słupsku*

Przygodę z eTwinningiem rozpoczęłam w roku 2015. Zostałam zaproszona do krajowego projektu „24 zadania na czas oczekiwania II”, który dotyczył świąt Bożego Narodzenia. Na początku byłam przerażona i nieco zagubiona. W najbliższym otoczeniu nie miałam nikogo, kto by mnie poprowadził lub coś mi wyjaśnił. W moim środowisku byłam pierwszą osobą zarejestrowaną na platformie eTwinning. Okazało się, że strach ma wielkie oczy. Rewelacyjna współpraca, komunikacja, wzajemne wsparcie, dzielenie się wiedzą i umiejętnościami, bezinteresowna pomoc o każdej porze, kreatywność i entuzjazm moich partnerek sprawiły, że zakochałam się w tej formie pracy, zakochałam się w projektach eTwinning. Teraz już nie wyobrażam sobie nauczania w sposób tradycyjny. Sztywne ramy podręczników i zestawy standardowych ćwiczeń zaczęły mi przeszkadzać. Zauważyłam, że zastosowanie innego modelu nauczania bardziej angażuje i otwiera uczniów, sprawia im radość, budzi w nich ciekawość świata, skłania do zadawania pytań, przez co zdobywana wiedza i uzyskane umiejętności są trwalsze. Praca przy pierwszym projekcie była dla mnie zarówno wyzwaniem, jak i inspiracją do samorozwoju. Tuż po jego zakończeniu przygotowałam własny („Woda to skarb”) i wyruszyłam z uczniami na kolejną przygodę edukacyjną. Dołączyły dwie koleżanki z mojej szkoły – dla nich to ja byłam przewodnikiem.

Bardzo lubię projekty krajowe i – tak jak wielu innych nauczycieli – chętnie się w nie angażuję. Szkoły w Polsce działają w ramach jednego systemu edukacyjnego i obowiązuje je jednolita podstawa programowa, w związku z tym projekt można łatwo powiązać z realizacją obowiązkowego materiału. Znika też problem bariery komunikacyjnej, co jest szczególnie istotne dla nauczycieli, którzy nie znają biegle języków obcych.

Projekty eTwinning lubię za ich elastyczność. Każdy z nich ma swoje ramy, założenia i cele, ale ciągle rozwija się i ewoluuje. To uczestnicy decydują o treści, czasie trwania i wynikach danego przedsięwzięcia. Sposób realizacji, formy, narzędzia, rezultaty wypracowywane są podczas dyskusji z udziałem wszystkich partnerów. Zadania dostosowujemy do

naszych możliwości czasowych i potrzeb uczniów. Chociaż dzielą nas dziesiątki, czasem setki kilometrów, to dzięki nowoczesnym technologiom jesteśmy bardzo blisko siebie. Spotykamy się na czacie, rozmawiamy, zastanawiamy się nad sposobami rozwiązania problemów, wymieniamy się pomysłami, ustalamy strategię działania. Wszystko dzieje się bardzo szybko. Częste rozmowy przeobrażają się w bliższe znajomości, czasem nawet w przyjaźnie, spotykamy się później przy następnych projektach. Dołączają do nas koleżanki i koledzy z rodzimych placówek, więc nowy model nauczania rozwija się w całej szkole. Współpraca, wzajemne wspieranie się i inspirowanie to czynniki, które ułatwiają nam doskonalenie warsztatu nauczycielskiego oraz przeciwdziałają rutynie i wypaleniu zawodowemu.

Praca nad projektem pozytywnie wpływa także na uczniów. Kształci w nich samodzielność i odpowiedzialność, przygotowuje do indywidualnego kierowania procesem uczenia się. Doskonale także integruje zespół klasowy. Dzieci uczą się aktywnego słuchania i planowania swojej pracy. Różnorodne aktywności projektowe wspomagają ich rozwój i kompensują deficyty. Ucząc się poprzez działanie w różnych obszarach edukacji, poszerzają wiedzę, rozwijają kreatywność oraz przedsiębiorczość. Co istotne, poznają też sposoby twórczego wykorzystywania nowoczesnych technologii, a lekcje z zastosowaniem różnorodnych aplikacji i urządzeń zamieniają się w ekscytującą przygodę. Wiele emocji wzbudzają także spotkania online z rówieśnikami. Dzięki oswojeniu się z taką formą kontaktu możliwe jest dzielenie się wiedzą i spostrzeżeniami oraz zrealizowanie wielu wspaniałych działań, np. wspólnego śpiewania czy lekcji matematyki na odległość.

W projektach możliwe jest odświeżenie bardziej tradycyjnych form kontaktu. Tworzenie przykładowego listu w zeszycie a napisanie rzeczywistego, adresowanego do kolegi z projektu i otrzymanie odpowiedzi, to dwa zupełnie różne doświadczenia komunikacyjne. Dzięki realnej interakcji uczniowie widzą celowość swojej pracy. Innymi uwielbianymi przez nich formami kontaktów między partnerami są zapisy

wideo i audio. Dzieci nagrywają swoje przesłania, życzenia czy rekomendacje książek dla projektowych partnerów i z entuzjazmem oczekują na odpowiedzi. Podobną rolę spełniają różnorodne zadania tworzone przez uczniów – zagadki, szyfrowanki, gry interaktywne. Jest radość, zabawa i nauka, która odbywa się w sposób przyjemny, niewymuszony. Tego rodzaju kontakty budują więzi, a także rozbudzają ciekawość świata. Inaczej przyswajają się wiadomości z podręcznika, a inaczej, kiedy otrzyma się je w liście lub w filmiku od kolegi czy koleżanki.

Uczniowie bardzo lubią współpracę z rówieśnikami, prawdziwym świętem jest dla nich oglądanie rezultatów wspólnej pracy. W ten sposób powstały np. albumy projektowe, zbiory filmów oraz ilustrowane książeczki elektroniczne z twórczością dziecięcą, które są niezwykłą pamiątką po przygodzie, jaką jest przedsięwzięcie eTwinning.

Projekty umożliwiają także organizowanie ciekawych wydarzeń, w które włączana jest szeroko pojmowana społeczność szkoły, rodzice, a nawet środowisko lokalne. Nauka poprzez działanie rozwija

kompetencje społeczne (innovacyjność, kreatywność, przedsiębiorczość), uczy współdziałania w zespole oraz skutecznej komunikacji, a także rozwija samodzielność i odpowiedzialność. Taki tryb pracy wzmacnia motywację poznawczą oraz łączy wiedzę szkolną z różnych przedmiotów w spójną całość, integruje proces nauczania z doświadczaniem i aktywnym działaniem. Uczniowie mogą wyrażać własne opinie i słuchać zdania innych, kształcąc przy tym umiejętności autoprezentacji. Tego typu aktywności doskonale wpisują się w treści kształcenia w szkole podstawowej.

W swojej pracy staram się dobierać projekty do zainteresowań i potrzeb uczniów oraz do podstawy programowej. Jestem autorką pięciu przedsięwzięć, z których cztery zostały wyróżnione Krajową Odznaką Jakości (najnowszy pt. „Ortograficzna wyprawa” jest w trakcie realizacji). Projekty eTwinning to mój sposób na edukację – dzięki nim nauka nie jest nudna, a każdy dzień jest ciekawym wyzwaniem dla mnie i dla moich uczniów.

Programowanie z eTwinning

W październiku 2016 roku wystartowała kampania „Programowanie z eTwinning”, a jej celem było wsparcie inicjatywy Pilotaż programowania, zapoczątkowanej przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

eTwinning jest idealnym narzędziem do wprowadzania innowacji pedagogicznych, a członkowie tej społeczności od lat efektywnie korzystają z nowoczesnych technologii i włączają do swoich działań elementy kodowania. W ramach kampanii eTwinerzy oraz eksperci z ośrodków doskonalenia nauczycieli dzielili się swoją wiedzą i doświadczeniem w tym zakresie.

Przedsięwzięcie okazało się dużym sukcesem. W ciągu trzech lat wypełnionych intensywną pracą zorganizowano 26 seminariów poświęconych nauce kodowania i programowania. Wzięło w nich udział 1685 nauczycieli, którzy wspólnie zrealizowali 552 projekty. Powstało także 13 kursów online dotyczących różnorodnych narzędzi do nauki programowania, które ukończyło 3648 eTwinerów.

W ramach kampanii przygotowano specjalną publikację dotyczącą nauki programowania oraz liczne scenariusze lekcji, umożliwiające wprowadzanie elementów kodowania na zajęciach z różnych przedmiotów. Materiały zostały opracowane dzięki wykorzystaniu doświadczenia najbardziej zaangażowanych w tę tematykę nauczycieli.

15 lat programu eTwinning

Jerzy Dorożko

nauczyciel-konsultant, ekspert i trener w kampanii „Programowanie z eTwinning”
Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Elblągu

Marek Wróblewski

nauczyciel-konsultant, ekspert i trener w kampanii „Programowanie z eTwinning”
Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku

Odpowiednio wykorzystana kartka może na lekcji informatyki zdziałać cuda. Żadne wykresy, tabele i grafiki nie są tak zaskakujące jak np. to, że po trzynastokrotnym złożeniu kartki formatu A4 (to rozważania teoretyczne, ponieważ w praktyce nikt nie będzie w stanie zrobić tego aż tyle razy) łączna grubość jej warstw będzie równa średniemu wzrostowi ośmiolatka. Jeżeli dodamy, że w ten sposób można próbować wyjaśniać trudne pojęcia (takie jak „złożoność obliczeniowa”) podczas nauki programowania, robi się ciekawie, prawda? Właśnie takie podejście staraliśmy się zastosować podczas warsztatów dla uczestników kampanii „Programowanie z eTwinning”.

W pracy trenerskiej wykorzystaliśmy doświadczenie zdobyte podczas prowadzenia lekcji w szkołach

oraz zajęć w Ośrodkach Doskonalenia Nauczycieli (Elbląg i Słupsk), na których dzieliliśmy się z nauczycielami naszą wiedzą, praktyką metodyczną i pomysłami. Stąd czerpaliśmy najefektywniejsze pomysły, które wykorzystywaliśmy podczas warsztatów eTwinningowych.

W teorii zadanie wydawało się proste, musieliśmy jednak uwzględnić to, że na szkoleniach spotkamy nauczycieli różnych przedmiotów, nie tylko informatyki. Czas również nie był naszym sprzymierzeńcem – każdy z nas miał tylko 90 minut, żeby pomóc uczestnikom zrobić pierwszy krok w świecie programowania. Krok, który sprawi, że nie będzie się ono wydawało nudną, nieprzystępną czynnością, zarezerwowaną dla „nerdów”, ale czymś zrozumiałym

i sprawiającym frajdę. Pokazaliśmy skuteczność myślenia algorytmicznego za pomocą prostych akcesoriów (kartek, plastikowych kubeczków, cukierków) czy wizualnych środowisk programowania (Baltie, Scratch), szczególnie popularnych wśród początkujących programistów. Tego rodzaju pomoce dydaktyczne były łatwe w użyciu, powszechnie dostępne oraz – na co zwracali uwagę uczestnicy warsztatów – bardzo tanie lub wręcz darmowe.

Sądząc po tym, jak żywiłowo i ochoczo nauczyciele realizowali przydzielane im zadania, a także po liczbie proponowanych sposobów rozwiązania (często zaskakujących) stawianych przed nimi problemów, wiedzieliśmy, że zaproponowana przez nas formuła się sprawdza. Często zdarzało się, że o tym, co działo się podczas warsztatów, rozmawialiśmy w trakcie przerw, a także spotkań poza harmonogramem zajęć.

Warto zadać w tym miejscu pytanie: czy zajęcia z programowania przeznaczone dla nauczycieli, którzy nie uczą informatyki, mają sens? Odpowiedź jest prosta: oczywiście, że tak! Niektórzy twierdzą, że w nieodległej przyszłości będą dominowały trzy podstawowe grupy zawodowe. Na szczycie znajdują się programiści, pod nimi osoby wdrażające i modyfikujące programy, a na najniższym szczeblu pracownicy obsługujący roboty, zapewniający maszynom środowisko niezbędne do wykonania zaprogramowanych zadań. W przyjętej przez nas formule uczestnicy warsztatów mogli wcielić się na chwilę w rolę przedstawiciela każdej z wymienionych grup: programowali, modyfikowali programy, a także obsługiwali roboty (prawdziwe bądź wirtualne).

Podczas zajęć wykorzystywaliśmy przede wszystkim algorytmy (czyli przepisy na rozwiązanie problemów) dotyczące codziennych czynności. Uczestnicy przekonali się, że proste z pozoru zadanie (np. przygotowanie programu, który umożliwi robotowi bezpieczne przejście na drugą stronę ulicy) wymaga uwzględnienia wielu czynników, których przed przystąpieniem do jego realizacji nawet sobie nie uświadamiali. Dopiero analiza problemu prowadziła do wniosku, że o powodzeniu algorytmu

decyduje wiele szczegółów. Sposób bezpiecznego przejścia przez jezdnię, który wpojono nam w szkole, należało przemyśleć na nowo i uszczegółwić. Wygrywało nieszablonowe myślenie.

Nieustanny i coraz szybszy rozwój technologii sprawia, że kompetencje nie powinny opierać się na wyuczonych schematach. Cenioną już dziś umiejętnością, która w przyszłości pozwoli dzisiejszym uczniom konkurować na rynku pracy, jest właśnie niestandardowe podejście do rozwiązywania problemów, czyli myślenie *out of the box* (kreatywne, twórcze). Nie potrafimy przewidzieć, jakimi urządzeniami będą dysponowali dzisiejsi uczniowie, kiedy rozpoczną dorosłe życie. Nie wiemy też, z jakimi wyzwaniami będą się mierzyli. W związku z tym najlepszym sposobem przygotowania ich do radzenia sobie w świecie technologii przyszłości jest nauka rozwiązywania problemów właśnie z wykorzystaniem technologii. W umiejętności tworzenia algorytmów i programowania powinien być wyposażony każdy uczeń, dając one bowiem możliwość rozwoju kompetencji niezbędnych w przyszłości. Mamy nadzieję, że udało nam się przekonać nauczycieli uczestniczących w naszych warsztatach do wspierania uczniów w rozwijaniu „kompetencji jutra”.

eTwinning w podstawie programowej

Projekty eTwinning od samego początku były idealną okazją do nauczania języków obcych. Umożliwiały ćwiczenie komunikacji podczas realnej rozmowy z rówieśnikami z innych krajów, dając uczniom poczucie użyteczności przyswajanej wiedzy.

W roku 2017 zapisy o eTwinningu pojawiły się w podstawie programowej nauczania języków obcych. To była wyjątkowa chwila dla wszystkich osób zaangażowanych w realizację programu, najlepsze podsumowanie ich pracy i podkreślenie wagi podejmowanych przez nich działań. Ponadto był to także sygnał, że projekty międzynarodowe staną się codziennością podczas zajęć językowych.

Rafał Lew-Starowicz

zastępca dyrektora Departamentu Podręczników,
Programów i Innowacji
Ministerstwo Edukacji Narodowej

Program eTwinning to sprawdzone narzędzie realizacji podstawowych założeń i celów nowoczesnego systemu edukacji w Polsce. Rozwija tzw. kompetencje kluczowe uczniów, w tym: umiejętności współpracy i rozwiązywania problemów, kreatywność, innowacyjność, a także uczy korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych w sposób efektywny i odpowiedzialny.

Ważnym zadaniem, przed którym stoi system edukacji, jest realizacja zapisanego w ustawie Prawo

**Program nie tylko uczy
lepszej komunikacji,
ale tworzy wspólnotę
nauczycieli i uczniów,
znacznie wykraczającą poza
mury jednej szkoły, danego
miasta, regionu czy kraju.**

oświatowe obowiązku działań innowacyjnych jako integralnego elementu funkcjonowania szkoły i placówki oświatowej. Te przesłanki stały za wpisaniem programu eTwinning do podstawy programowej kształcenia ogólnego w szkole podstawowej i ponadpodstawowej. W części, która opisuje zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej, znalazł się fragment dotyczący tego, że w szkole „powinny być organizowane wydarzenia związane z językami obcymi nowożytnymi, np. konkursy, wystawy, seanse filmowe, spotkania czytelnicze, dni języków obcych nowożytnych, zajęcia teatralne, udział w programach europejskich typu eTwinning, umożliwiające uczniom kontakt z rodzimymi użytkownikami języka oraz innymi użytkownikami języka docelowego”.

Zgłaszane przez nauczycieli i uczniów pomysły na projekty mogą objąć dowolne zagadnienie z każdego przedmiotu. Jedynym wyzwaniem jest znalezienie partnerów z innych krajów, którzy będą chcieli do nich dołączyć. Myli się zatem ten, kto patrzy na eTwinning tylko przez pryzmat nauki języka obcego. Projekt, który dotyczy wybranego przedmiotu lub

interdyscyplinarnie łączy kilka dziedzin, jest nie tylko możliwy do zrealizowania, ale wręcz rekomendowany jako najbardziej efektywny.

Ważne jest też zaangażowanie Krajowego Biura eTwinning w najbardziej aktualne wydarzenia i projekty Ministerstwa Edukacji Narodowej, takie jak: Dzień Nowych Technologii w Edukacji, nauka programowania, przedsiębiorczości czy rządowy program „Aktywna tablica”. eTwinning dowiódł swojej skuteczności we wspieraniu informacyjnym ministerstwa, jak również w praktycznym szkoleniu nauczycieli w zakresie realizacji wspólnych projektów.

Program nie tylko uczy lepszej komunikacji, ale tworzy wspólnotę nauczycieli i uczniów, znacznie wykraczającą poza mury jednej szkoły, danego miasta, regionu czy kraju. Ambasadorzy eTwinning to elita, zarażająca pozytywną energią i aktywnością kolejnych nauczycieli. Na moich zagranicznych kolegach, których spotykam np. podczas prac Grupy Roboczej Komisji Europejskiej ds. cyfrowego uczenia się, nauczania i oceniania, ogromne wrażenie robi zaangażowanie polskich nauczycieli. W innych krajach są oni pożądanymi partnerami w projektach, m.in. ze względu na ich wyjątkową sumienność podczas realizacji zadań.

**Ambasadorzy eTwinning
to elita, zarażająca
pozytywną energią
i aktywnością kolejnych
nauczycieli.**

Jestem pewien, że program będzie się rozwijał i nadal stymulował nauczycieli do kreatywności, innowacyjności, do podejmowania nowych wyzwań i realizacji podstawy programowej z wykorzystaniem nowoczesnych technologii.

Zgromadzony zasób doświadczeń wielu szkół włączonych w działania eTwinningowe, z którego można dowolnie czerpać, pozwala nauczycielom ciekawiej i efektywniej prowadzić lekcje. Liczę na to, że wszyscy, którzy chcą być innowacyjni, zauważą, iż jest to

15 lat programu eTwinning

program, który pomoże im w osiągnięciu tego celu. Mam również nadzieję, że uczniowie będą chętniej angażowali się w proponowane aktywności.

Program eTwinning należy postrzegać jako inicjatywę o strategicznym znaczeniu dla kraju choćby dlatego, że daje uczniom już na wczesnym etapie życia możliwość spotkania rówieśników z innych państw i poznania europejskiej kultury, zdobycia wiedzy o Polsce, a także rozwinięcia kompetencji potrzebnych na przyszłym rynku pracy.

Synergia z programem Erasmus+

Funkcjonujące równoległe programy eTwinning i Erasmus+ otwierały przed uczestnikami wiele możliwości. W związku z tym, że obie inicjatywy zakładały współpracę, wymianę doświadczeń i wspólne uczenie się, miały wiele punktów stykowych. Ich beneficjenci dostrzegli i wykorzystali zupełnie nowe możliwości płynące z połączenia tych dwóch potencjałów. Aby podkreślić i docenić wartość tych działań, utworzono specjalną kategorię w konkursie „Nasz projekt eTwinning”: Synergia eTwinning–Erasmus+. Została zainaugurowana w 2017 roku i dziś jest stałym elementem konkursu. Pierwsze nagrody za przedsięwzięcia łączące elementy programów eTwinning i Erasmus+ wręczono w 2018 roku.

Dostępne są też dwa kursy online, wspierające realizację projektów w akcjach KA1 i KA2 programu Erasmus+. Ukończyło je już 492 nauczycieli.

Maria Chodakowska-Malkiewicz

ambasadorka i trenerka warsztatów komputerowych eTwinning
w województwie warmińsko-mazurskim

Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Elblągu

Erasmus+ czy eTwinning? eTwinning czy Erasmus+? Takie pytania zadają sobie czasami nauczyciele, którzy chcą rozpocząć realizację edukacyjnych projektów współpracy międzynarodowej. Osoby bardziej doświadczone w tym zakresie odpowiedzą, że oba programy się uzupełniają, co więcej – sprawiają, że realizacja projektów jest łatwiejsza, a praca uczniów i nauczycieli bardziej atrakcyjna. Jak to możliwe?

Mechanizm pracy w obu programach jest podobny: od pomysłu, przez zawiązanie grupy partnerskiej, planowanie, realizację przedsięwzięcia, aż po jego ewaluację. Wiele partnerstw Erasmus+ powstaje na bazie wspólnie zrealizowanych projektów eTwinning (i odwrotnie). Potwierdza się to we wnioskach składanych w konkursie programu Erasmus+. W zdecydowanej większości projektodawcy wskazują, że to właśnie eTwinning jest miejscem zawiązania partnerstwa oraz efektywną platformą współpracy i komunikacji.

Niejednokrotnie równoległe są tam realizowane działania stanowiące część lub całość projektu Erasmus+.

Wirtualna współpraca, czyli najważniejsza część programu eTwinning, znakomicie uzupełnia cykl życia projektu Erasmus+ i bardzo go wzbogaca. Daje również możliwość angażowania większej liczby uczestników niż w przypadku realizacji spotkań bezpośrednich (mobilności). Realizatorzy projektów Erasmus+ potwierdzają zasadność równoległego działania w obu programach, zwracając uwagę na rezultaty, których nie uzyskaliby bez pracy online.

eTwinning często jest także miejscem kontynuowania partnerstw po zakończeniu projektu Erasmus+. Dobrze dobrane grupy projektowe rozwijają kolejne pomysły i tworząc następne przedsięwzięcia (najczęściej realizowane już w ramach obu programów, uzupełniających się w sposób naturalny).

Synergia przynosi korzyści wszystkim uczestnikom partnerstw. Kompleksowo rozwija kompe-

tencje kluczowe uczniów, ułatwia rozwój zawodowy nauczycieli, ułatwia efektywną i innowacyjną realizację podstawy programowej oraz otwiera możliwości wyjątkowych interakcji społecznych. Działanie w obu programach sprzyja budowaniu odpowiednich postaw, otwartości na inne kultury i daje uczniom poczucie

sprawczości (jest to element, który pozytywnie zmienia ich podejście do realizacji wspólnych działań). Synergia eTwinning i Erasmus+ nie jest więc czymś wymuszonym, ale naturalnym procesem. To po prostu działa!

Anna Krzyżanowska

ambasadorka i trenerka warsztatów komputerowych
eTwinning w województwie śląskim
*Przedszkole z Oddziałami Specjalnymi i z Oddziałami
Integracyjnymi nr 48 w Zabrze*

P ołączenie eTwinningu z Erasmusem+ jest jak tort. Solidna podstawa erasmusowego biskopu, przełożonego warstwami pełnego świeżości i zaskakujących struktur kremu eTwinningowego sprawia, że mamy okazję poznać zbalansowany smak motywacji, skuteczności w działaniu, satysfakcji z podjętego wysiłku, a także przyjemności z osobistych i wspólnych osiągnięć. Bogactwo międzyludzkich relacji i radość z przebywania ze sobą to wisienka na torcie. Nic, tylko się częstować!

Wielu przyszłych beneficjentów Erasmus+ spogląda z rezerwą na obecność eTwinningu w projektach, traktując go jako wymuszoną konieczność. Dlaczego zatem warto potraktować program twórczo, a nie wyłącznie jako źródło dodatkowych punktów przy ocenie formularza aplikacyjnego? Moim zdaniem eTwinning nie tylko wzbogaca program Erasmus+, ale daje ogromne możliwości w wymiarach merytorycznym i osobowym.

Rzetelne partnerstwo Erasmus+ warto budować na doświadczeniach eTwinerów, ich poczuciu odpowiedzialności i kreatywności. Innymi słowy – świadomy, nieprzypadkowy wybór sprawdzonego partnera eTwinning znacznie zwiększa szansę powodzenia projektów Erasmus+.

Merytoryczny aspekt synergii między programami widoczny jest w licznych pomysłach na realizację projektów eTwinning w ramach strategicznych partnerstw szkół lub Akcji KA1. W trakcie współpracy szkół w programie Erasmus+ warto rozważyć rejestrację projektu eTwinning o takim samym tytule. Platforma TwinSpace staje się wówczas przestrzenią do upowszechniania rezultatów, którą można szeroko udostępnić w internecie.

Przykładem ciekawego rozwiązania w tym zakresie jest projekt „Through Democracy to Literacy”, zrealizowany w Przedszkolu z Oddziałami Specjalnymi i z Oddziałami Integracyjnymi nr 48 w Zabrze. Umożliwił poszukiwanie nowych metod, form pracy i rozwiązań w zakresie efektywnego kształcenia językowego dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, a ponadto wpływał na rozwijanie demokracji (partycypacji) dziecięcej. Podzielono go na cztery tematy. Każdego z nich dotyczył krótki projekt eTwinning, tożsamy z założeniami Erasmus+, ułatwiający pracę nauczycielom i ich podopiecznym. Każdy z nich dawał uczestnikom swobodę decyzyjną i inicjatywę. W ramach partnerstwa zrealizowano cztery niezależne od siebie przedsięwzięcia eTwinning: „Four-headed dragon” (powiązanie legendy o smokach z metodą literackiego Klucza do Uczenia się), „Our Erasmus Cats”

(wykorzystanie islandzkiej sagi o zielonym kocie oraz koncepcji edukacji *outdoor*), „Bunch of e-Grapes” (połączenie zagadnienia zdrowego żywienia z koncepcją Learning Communities i współpracą lokalnych społeczności) oraz „Erasmus Water Cycle” (omówienie kwestii obiegu wody w przyrodzie oraz aranżacji środowiska

Rzetelne partnerstwo Erasmus+ warto budować na doświadczeniach eTwinnerów, ich poczuciu odpowiedzialności i kreatywności.

nauki i zabawy). Więcej informacji na ich temat można znaleźć na stronie etwinning.pl w dziale „Ciekawe projekty”.

Uzyskanie synergii Erasmus+ i eTwinning może być wyzwaniem, ale warto je podjąć, bo przynosi znakomite efekty. Mocno ustrukturyzowany program Erasmus+ umożliwia uzyskanie wsparcia finansowego na współpracę nauczycieli i szkół (m.in. na mobilności edukacyjne i realną wymianę doświadczeń). W tego typu przedsięwzięciach bardzo przydatna będzie również elastyczność eTwinningu, który sprawdzi się jako przestrzeń realizacji działań związanych z zainteresowaniami uczniów, miejsce wprowadzania modyfikacji do projektu, przepływu pomysłów i wymiany idei.

W moim przekonaniu efektem synergii jest możliwość zawarcia kontaktów międzykulturowych, pogłębianych podczas spotkań osobistych (Erasmus+) i umacnianych wirtualnie (eTwinning).

Mobilne Centrum Edukacyjne i Akademia eTwinning

Celem działania Akademii eTwinning jest wsparcie realizacji podstawy programowej dzięki wkomponowaniu nowoczesnych technologii w proces nauczania. Gogle VR, roboty do nauki kodowania, kostki iMO-Learn, tablice i stoliki interaktywne to tylko niektóre rozwiązania stosowane podczas specjalnych warsztatów. Z możliwościami ich wykorzystania można się także zapoznać w Mobilnym Centrum Edukacyjnym. Jest to ciężarówka z naczepą wypełnioną narzędziami edukacyjnymi, która dotychczas odwiedziła kilkadziesiąt miejscowości w całej Polsce. W planach są kolejne trasy i spotkania z nowoczesną edukacją.

Akademia eTwinning to nie tylko narzędzia, ale przede wszystkim metodologia ich stosowania oraz innowacyjne i kreatywne podejście do nauczania. Trenerami są doświadczeni i aktywni zawodowo nauczyciele, którzy na co dzień korzystają z najnowszych rozwiązań edukacyjnych. Realizowane przez nich warsztaty stacjonarne i zajęcia w Mobilnym Centrum Edukacyjnym cieszą się dużym zainteresowaniem. Forma i treść zajęć oraz ich efekty zostały docenione w Europie. Akademia jest pierwszą inicjatywą w Polsce wpisaną na listę klasopracowni przyszłości, działającej w ramach European Schoolnet.

15 lat programu eTwinning

Monika Mojsiejonek

ambasadorka eTwinning w województwie lubuskim,
trenerka warsztatów prowadzonych w MCE
Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Zaborze

Jako nauczyciel-praktyk, działający w szkole podstawowej i znudzony tradycyjnym podejściem typu „kreda–tablica–podręcznik”, z wielkim entuzjazmem i zainteresowaniem odkrywam świat nowoczesnych technologii, ułatwiających moją codzienną pracę z uczniami.

Mobilne Centrum Edukacyjne odwiedziłam po raz pierwszy w listopadzie 2017 roku w Zakopanem, (gdzie uczestniczyłam w warsztatach „Programowanie z eTwinning”). Prezentowane narzędzia i pomysły, wzbogacające nauczycielski warsztat pracy, spodobały mi się tak bardzo, że kilka miesięcy później wróciłam do niego już jako trener. Zachwyciła mnie szczególnie bogata oferta Centrum i możliwość dopasowania jego zasobów do profilu każdej odwiedzającej grupy. Robiło to duże wrażenie nie tylko na mnie, ale także na

uczniach, entuzjastycznie reagujących na prezentowane rozwiązania. Błysk w oczach i niecierpliwe rozglądanie się wokół przed rozpoczęciem zajęć są najlepszym świadectwem tego, jak wielkie wrażenie wywierają na nich roboty, okulary VR czy kostki iMO-LEARN. W trakcie warsztatów dzieci często pytały, czy wyposażenie Mobilnego Centrum Edukacyjnego można przenieść na stałe do ich klas. Po zakończeniu zajęć, zamiast chęci zabrania ze sobą Ozobotów czy Photonów, pojawiły się setki pomysłów na to, jak kreatywnie wykorzystać narzędzia dostępne w szkole.

Nauczyciele, nawet ci ostrożni i trochę nieufni, szybko oswajają się z nowinkami technologicznymi prezentowanymi w naszej naczepie edukacyjnej. Motywują ich zarówno zaangażowani uczniowie, jak i trenerzy, którzy udowadniają, że świat offline z łatwością może

zamienić się w online (i na odwrót). Warto podkreślić, że większość zadań prezentowanych podczas warsztatów można z łatwością przenieść do rzeczywistości szkolnej, a do ich realizacji nie trzeba wykorzystywać najnowszych rozwiązań technologicznych – wystarczy kartka i długopis, kolorowe kubeczki czy flamastry. Nauczyciele często podkreślają, że zajęcia otworzyły im oczy na to, jak niezwykle mogą być zwykłe przedmioty.

Mobilne Centrum Edukacyjne to miejsce, w którym uczeń często zamienia się w nauczyciela, a nauczyciel w ucznia, zdobywającego nowe kompetencje przydatne w codziennej pracy.

Jako trenerka zaobserwowałam, że Mobilne Centrum Edukacyjne to miejsce, w którym uczeń często zamienia się w pewnego swoich umiejętności nauczyciela (w zakresie efektywnego wykorzystywania technologii TIK), a nauczyciel w ucznia, zdobywającego nowe kompetencje przydatne w codziennej pracy. To naturalne zatarcie tradycyjnych ról sprawia, że warsztaty w edukacyjnej naczepie odbywają się w swobodnej, przyjaznej atmosferze. Mobilne Centrum Edukacyjne, które propaguje ideę uczenia się przez całe życie, ułatwia pogłębianie wiedzy i umiejętności, a tym samym w nieszablonowy sposób rozwija naturalną ciekawość świata. Jeśli dodamy do tego wpływ na rozwój kompetencji kluczowych i realizację podstawy programowej (np. w zakresie programowania czy umiejętności językowych), mamy przepis na edukacyjny sukces.

Z nowoczesnymi technologiami, prezentowanymi w Mobilnym Centrum Edukacyjnym, można się dokładniej zapoznać podczas warsztatów stacjonarnych,

organizowanych w ramach Akademii eTwinning. Ich tematyka jest dostosowana do potrzeb nauczycieli i szkół XXI wieku. W trakcie zajęć przedstawiane są m.in. interdyscyplinarne pomoce edukacyjne, a uczestnicy mają okazję pracować nad rozwijaniem kompetencji kluczowych. Poznają także metody praktycznego wykorzystania nowoczesnych narzędzi TIK, co często jest dla nich szansą odkrycia w sobie uspiętych zasobów kreatywności. Zdarza się, że niektóre pomysły inspirowane warsztatami zaskakują samych autorów – nauczycieli biorących udział w spotkaniach Akademii. Takie sytuacje są dla nich zawsze źródłem ogromnej satysfakcji i wpływają na zwiększenie poczucia własnej wartości.

Trenerzy starają się na bieżąco reagować na potrzeby uczestników zajęć, odpowiednio modyfikując sposób prezentacji poruszanych zagadnień oraz przedstawiając różnorodne sytuacje, z którymi można się zetknąć podczas rozpatrywania danego problemu. Zadaniem osób prowadzących zajęcia nie jest dostarczenie nauczycielom gotowych rozwiązań, ale zainspirowanie ich do wykorzystania zaprezentowanych metod w taki sposób, by jak najlepiej zaspokoili wymagania uczniów i szkoły. Takie podejście umożliwia wypracowanie unikalnych narzędzi, które przez długi czas będą służyć szkolnej społeczności.

Akademia eTwinning daje również możliwość poznania zaangażowanych w swoją pracę nauczycieli – barwnych osobowości, kreatorów-marzycieli pragnących stale udoskonalać szkolną rzeczywistość. Spotkania z nimi są wspaniałym źródłem inspiracji, a zawarte znajomości często owocują nowymi, ciekawymi projektami.

Zarówno Mobilne Centrum Edukacyjne, jak i Akademia eTwinning wspierają samorozwój nauczycieli i poszerzają ich horyzonty edukacyjne. Pracę eTwinningowych trenerów najlepiej podsumowuje zdanie, które zwykle można usłyszeć od uczestników po zakończeniu warsztatów – „Nie sądziłem (nie sądziłam), że to może być takie proste!”.

Teacher Training Institutes – uczelnie kształcące przyszłych nauczycieli

Często zdarza się, że o istnieniu programu eTwinning i oferowanych przez niego ogromnych możliwościach osoby najbardziej zainteresowane, czyli nauczyciele, dowiadują się dopiero po kilku latach pracy w szkole. Mają już wtedy swoje przyzwyczajenia i wypracowane rozwiązania, a wdrożenie nowych metod edukacyjnych wymaga od nich podjęcia większego wysiłku i nie zawsze budzi ich entuzjazm. Dlatego w 2012 roku powstała inicjatywa przeznaczona dla instytucji kształcenia nauczycieli z kilku krajów europejskich. Jej celem było przybliżenie informacji na temat programu eTwinning studentom kierunków pedagogicznych.

Od 2019 roku wszystkie narodowe biura programu oraz partnerskie biura kontaktowe korzystają z pomocy instytucji kształcących nauczycieli we wprowadzaniu eTwinningu do programów studiów kierunków pedagogicznych. By ułatwić ten proces, umożliwiono studentom korzystanie z platformy eTwinning, w ramach której mogą nawiązywać kontakty z innymi uczestnikami tej inicjatywy i realizować z nimi wspólne przedsięwzięcia. Dzięki temu, rozpoczynając pracę w szkole, mają wiedzę i umiejętności niezbędne do działania metodą projektu online.

W Polsce w inicjatywę zaangażowało się kilka uczelni, które zrealizowały z instytucjami z Europy 30 projektów. W tej grupie znajdują się: Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Gdański, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Elblągu, Dolnośląska Szkoła Wyższa we Wrocławiu, Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu, Uniwersytet w Białymstoku, Kolegium Jagiellońskie – Toruńska Szkoła Wyższa, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Krośnie, Uniwersytet Śląski i Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

dr Ewa Andrzejewska

koordynatorka projektów
Uniwersytet Gdański

dr Magdalena Wawrzyniak-Śliwska

koordynatorka projektów
Uniwersytet Gdański

Ważnym elementem nauczania na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Gdańskiego jest praca z przyszłymi nauczycielami języków obcych. Zgodnie z misją uczelni dbamy o najwyższą jakość kształcenia, innowacyjność oraz zaangażowanie studentów w rozwój społeczny. Realizując te założenia, uczestniczymy w międzynarodowych programach i projektach wspierających edukację oraz w szkoleniach dotyczących nowoczesnych technologii. eTwinning to europejska sieć współpracy, która umożliwia rozwijanie sprawności językowych, kompetencji społecznych oraz umiejętności posługiwania się nowymi technologiami. Otwiera również beneficjentów programu na innowacje edukacyjne. eTwinning przekonuje nas także o tym, że nabywanie nowych umiejętności jest nieodłącznym aspektem rozwoju osobistego, wymogiem współczesności, a także elementem realizacji idei uczenia się przez całe życie (Life Long Learning). Założenia eTwinningu, które wpisują się w misję Uniwersytetu Gdańskiego, zyskały poparcie władz uczelni i od 2016 roku program jest stałym elementem kształcenia przyszłych nauczycieli.

W latach 2016–2020 zrealizowaliśmy cztery projekty edukacyjne. Każdy z nich był realizowany przez jeden rok akademicki. Poza elementami wspólnymi, czyli współpracą międzynarodową studentów, tworzeniem zespołów projektowych, poznawaniem i stosowaniem narzędzi technologii informacyjno-komunikacyjnych, każde przedsięwzięcie miało specyficzne cele, takie jak:

- wprowadzenie modułowych ścieżek kształcenia nauczycieli, wpisanie eTwinningu do planu studiów oraz przygotowanie kadry akademickiej i studentów do wykorzystywania platformy eTwinning (2016/2017);
- podejmowanie współpracy międzynarodowej, m.in. z partnerami z Hiszpanii, Danii, Włoch, Węgier (2017/2018);
- włączenie do eTwinningu pracowników i studentów z różnych wydziałów, realizacja projektów międzywydziałowych, np. współpraca Wydziału Filologicznego

z wydziałami Biologii, Oceanografii i Geografii oraz z Wydziałem Nauk Społecznych (2018/2019);

- samodzielna praca studentów – wyszukiwanie kontaktów zagranicznych, rozwijanie umiejętności współpracy i uczenie się od siebie nawzajem w międzynarodowych zespołach (2019/2020).

W ramach projektów organizowano szereg otwartych szkoleń i warsztatów, prowadzonych przez kadre Uniwersytetu Gdańskiego, ambasadorów eTwinning oraz pracowników naukowych innych uczelni. Podsumowanie pracy projektowej odbywało się podczas konferencji z udziałem nauczycieli szkół wszystkich szczebli, uczniów i ekspertów eTwinning. Goście mieli okazję posłuchać wykładów specjalistów (z Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji i Centrum Edukacji Nauczycieli), obejrzeć prezentacje na temat zrealizowanych przedsięwzięć studenckich lub wziąć udział w warsztatach.

Dzięki eTwinningowi na uczelni wypracowany został plan działania, który zawiera cele i metody ich osiągnięcia oraz sposoby ewaluacji.

Cele:

- przygotowanie nauczycieli akademickich oraz studentów specjalności nauczycielskiej do pracy w programie eTwinning;
- przeszkolenie nauczycieli akademickich, nauczycieli ze szkół oraz studentów specjalności nauczycielskiej w zakresie innowacyjnych metod nauczania i uczenia się z zastosowaniem nowych technologii, rozwijających umiejętności językowe, komunikacyjne oraz kompetencje miękkie;
- podniesienie efektywności procesu dydaktycznego w zakresie kształcenia nauczycieli, poszerzenie oferty edukacyjnej uczelni dzięki zastosowaniu eTwinningu jako modułu kształcenia;
- podniesienie kompetencji uniwersyteckiej kadry dydaktycznej;
- wypracowanie metody oceny i analizy pracy projektowej.

Realizacja i ewaluacja:

- szkolenia dla nauczycieli akademickich i nauczycieli ze szkół oraz warsztaty dla studentów;
- analiza wiedzy studentów w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) oraz analiza umiejętności studentów po zakończeniu projektu;
- opracowanie sylabusów dydaktyki przedmiotowej oraz sylabusów technologii informacyjnych dla studentów studiów nauczycielskich, przygotowanie programu pracy projektowej z wykorzystaniem narzędzi internetowych eTwinning.

Od 2016 roku doświadczenie w pracy z eTwinningiem zdobyło wielu nauczycieli akademickich i ponad 400 studentów. Poznali funkcjonalność platformy i nauczyli się z niej efektywnie korzystać, zdobyli umiejętności w zakresie wykorzystania narzędzi TIK, dzięki czemu przygotowali się do aktywnego uczestnictwa

w szybko zmieniającym się świecie nowych technologii. Ponadto uczestnicy projektów rozwinęli kompetencje w zakresie współpracy, komunikacji, zarządzania czasem, technik prezentacji, radzenia sobie ze stresem i samooceny. W związku z tym, że nasze projekty eTwinning dotyczą współpracy międzynarodowej, przygotowały studentów do mobilności, rozwinęły ich kompetencje międzykulturowe i sprawiły, że stali się bardziej otwarci. W projektach opracowano także mnóstwo materiałów (w tym: dokumentację, opisy projektów, karty pracy studentów, prezentacje konferencyjne, narzędzia ewaluacyjne). Młodzi nauczyciele, rozpoczynający karierę zawodową, będą mogli z nich korzystać w pracy edukacyjnej. Dzięki projektom studenckim będą działali innowacyjnie, kreatywnie i nowoczesnie – na miarę potrzeb uczniów XXI wieku.

Odznaka Szkoły eTwinning

Odznaka Szkoły eTwinning od 2017 roku jest symbolem uznania dla najbardziej aktywnych placówek zaangażowanych w międzynarodową – tych, w których na sukces projektów eTwinning pracuje zespół zaangażowanych, twórczych i innowacyjnych nauczycieli. Projekty w wyróżnionych szkołach realizowane są za pomocą nowoczesnych narzędzi teleinformatycznych, dopasowanych do potrzeb i umiejętności uczniów. Pracujący w nich nauczyciele korzystają z różnorodnych form rozwoju zawodowego.

Nagradzane szkoły są bardzo aktywne na platformie eTwinning, a w swoje inicjatywy angażują lokalną społeczność, promując działania oparte na współpracy i wzajemnym uczeniu się.

Placówki spełniające kryteria Odznaki Szkoły eTwinning otrzymują ten tytuł na dwa lata. Po tym okresie mogą ponownie wnioskować o przyznanie tego wyróżnienia. W 2018 roku wyróżniono 70 polskich placówek, w 2019 roku – 39, a w roku 2020 do grupy odznaczonych dołączyło 85 szkół eTwinning.

Beata Wójcik

ambasadorka eTwinning i trenerka warsztatów komputerowych w województwie lubelskim
Szkoła Podstawowa nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Puławach

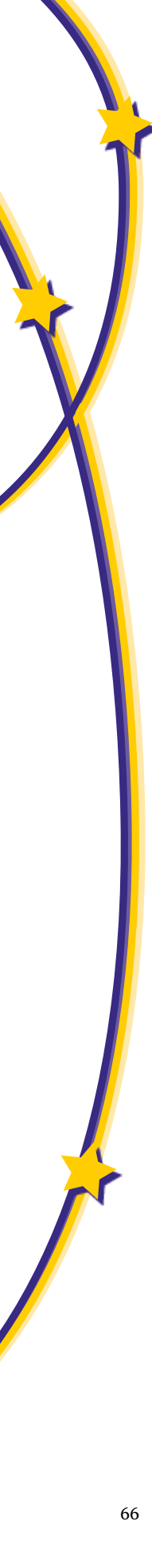
Współczesna szkoła stawia przed dyrektorami oraz nauczycielami coraz więcej wyzwań dotyczących przekazywania uczniom aktualnej wiedzy w atrakcyjnej formie, a także kształcenia umiejętności, które pozwolą im się odnaleźć w coraz bardziej otwartej, pozbawionej granic rzeczywistości. Tutaj na pomoc przychodzą projekty eTwinning, umożliwiające bezpieczne poznawanie świata, ludzi i kultur, a także wszechstronne rozwijanie uzdolnień i zainteresowań oraz umiejętności korzystania z narzędzi technologii informacyjno-komunikacyjnych. Dzięki realizacji projektów można nie tylko w alternatywny sposób przyswajać wiedzę i rozwijać kompetencje, ale także weryfikować zdobyte wiadomości i umiejętności, pokazując uczniom celowość procesu uczenia się (np. w zakresie języków obcych).

Praca przy projektach ma także istotne znaczenie dla nauczycieli. Dzięki nim zyskują rozpoznawalność w społeczności szkolnej i mogą bezpłatnie korzystać

z różnorodnych form doskonalenia zawodowego, zarówno w Polsce, jak i za granicą. Przede wszystkim jednak czerpią ogromną satysfakcję ze swoich innowacyjnych działań. Nauczyciele włączeni w eTwinning nie mają problemów z wypaleniem zawodowym, i choćby z tego powodu warto spróbować wprowadzić nowe formy i metody pracy z uczniami. Innowacyjne sposoby przekazywania wiadomości zaciekawiają ich i zmotywują do zdobywania wiedzy, ułatwiając realizację podstawy programowej.

eTwinning i związana z programem nowoczesna edukacja to kwestie niezwykle istotne dla dyrektorów szkół. Projekty są szansą na zwiększenie rozpoznawalności placówek edukacyjnych i budowanie ich pozytywnego wizerunku w środowisku lokalnym (i nie tylko). Warto zatem do zespołów projektowych włączać nie tylko nauczycieli, ale też kadrę zarządzającą. Czy to zadanie jest możliwe do zrealizowania? Jako wicedyrektor szkoły zapewniam, że tak. Początki

projektowe zazwyczaj nie są łatwe ze względu na konieczność zmierzenia się z czymś nieznanym i oswojenia z nowymi możliwościami. Ważna jest jednak chęć działania i współpracy, zaangażowanie i pozytywne nastawienie – zarówno dyrekcji, jak i nauczycieli. To dzięki takiej postawie możliwe będzie przekonanie uczniów do nowych pomysłów, co jest istotne o tyle, że bez ich udziału żadne przedsięwzięcie się nie uda.

Moja placówka – Szkoła Podstawowa nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Puławach – przeszła właśnie taką drogę. Inicjatorką zmian była dyrektorka. Pewnego dnia zjawiła się u mnie z informacją, że dostępna jest ciekawa oferta, umożliwiająca pracę z uczniami w nieco inny sposób. Pokazała mi zaproszenie na se-

Projekty eTwinning są szansą na zwiększenie rozpoznawalności placówek edukacyjnych i budowanie ich pozytywnego wizerunku w środowisku lokalnym (i nie tylko).

minarium eTwinning, sugerując, że warto spróbować wysłać zgłoszenie i zobaczyć, co będzie dalej. Wniosek został złożony, zaakceptowany, a potem wszystko potoczyło się samo. Nabieraliśmy rozpędu, pojawiły się pierwsze efekty... W taki sposób zaczęła się nasza droga budowania zespołu oraz prowadzenia międzynarodowej współpracy.

Pierwsze do działania dały się przekonać nauczycielki edukacji wczesnoszkolnej. Uważnie przyglądały się realizacji projektu, zadawały pytania, a potem zdecydowały się wziąć udział w kolejnym seminarium organizowanym przez Krajowe Biuro eTwinning. Po jego zakończeniu wystartowały z własnymi projektami. Po kilku miesiącach do zespołu dołączyły kolejne osoby, które zauważyły, że realizacja przedsięwzięć eTwinning to ciekawy i nieszablonowy sposób na wyeksponowanie rezultatów pracy swojej i uczniów

oraz szansa wprowadzania na lekcje oryginalnych, innowacyjnych pomysłów.

Już jako mocno ukonstytuowany, prężny zespół wnioskowaliśmy o uzyskanie Odznaki Szkoły eTwinning, czyli wyróżnienia dla innowacyjnej szkoły, rozpoznawalnej w społeczności międzynarodowej, realizującej projekty nagradzane Krajowymi i Europejskimi Odznakami Jakości eTwinning. Swoją uzyskaliśmy na lata 2018–2019 jako jedna z 70 placówek z całej Polski. Otrzymaliśmy ją także po raz kolejny na lata 2020–2021.

Dzięki wsparciu i przychylności naszej dyrektorki zorganizowaliśmy w szkole Regionalną Konferencję eTwinning. Byliśmy ogromnie zadowoleni, że z okazji tego wydarzenia udało się sprowadzić po raz pierwszy do województwa lubelskiego Mobilne Centrum Edukacyjne. W konferencji wzięli udział nauczyciele z naszej szkoły oraz z innych placówek w regionie. Dzięki niej poznali zasady współpracy na platformie eTwinning i dowiedzieli się, w jaki sposób realizuje się międzynarodowe przedsięwzięcia edukacyjne. Poznali także narzędzia TIK przydatne w projektach oraz w codziennej pracy dydaktycznej. To wydarzenie zainspirowało kolejnych nauczycieli do rozpoczęcia własnych działań eTwinningowych i utrwaliło wizerunek naszej szkoły jako placówki innowacyjnej, realizującej program nauczania w nowoczesny sposób.

Jako zespół jesteśmy dumni z naszych wspólnych osiągnięć. Wsparcie i motywacja ze strony dyrektorki (od niedawna także aktywnej eTwinerki), zaangażowanie i pasja nauczycieli, kreatywność i entuzjazm uczniów to najważniejsze składniki naszego wspólnego sukcesu. Z radością obserwujemy, jak to, co na początku było tylko pomysłem, ewoluuje w świetnie zorganizowaną, świadomą i wspierającą się grupę. Grupę, która nie powiedziała jeszcze ostatniego słowa!

Home

W 2005 roku twórcy programu eTwinning zaproponowali nową formę międzynarodowej współpracy szkół: wspólne działania za pośrednictwem internetu i nowoczesnych narzędzi technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK). Dziś program łączy nauczycieli i uczniów z 44 krajów, którzy wspólnie zrealizowali ponad 300 tys. projektów!

Książka podsumowuje pierwsze piętnastolecie programu, pokazując jego najważniejsze elementy oraz kolejne kamienie milowe. W jej przygotowaniu brały udział osoby, które swoją pracą i zaangażowaniem przyczyniły się do tego, że eTwinning stał się jedną z najpopularniejszych inicjatyw edukacyjnych w Polsce i w Europie.

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji działa od 1993 roku. Obecnie pełni funkcję Narodowej Agencji Programu Erasmus+ na lata 2014–2020 oraz Narodowej Agencji Europejskiego Korpusu Solidarności. Równolegle realizuje europejskie inicjatywy informacyjno-edukacyjne: eTwinning, Eurodesk Polska, Eurydice, Europass, ECVET i EPALE. Wspiera również współpracę z krajami Europy Środkowo-Wschodniej przez Polsko-Litewski Fundusz Wymiany Młodzieży, Polsko-Ukraińską Radę Wymiany Młodzieży oraz Centrum Współpracy SALTO z Krajami Europy Wschodniej i Kaukazu. Od 2014 roku FRSE uczestniczy we wdrażaniu Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój.